

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
Szef Krajowej Administracji Skarbowej

DAS2.9011.2.2020.5 AAKT

**Sprawozdanie z audytu systemu zarządzania
i kontroli w zakresie kluczowych wymogów kontrolnych
1-5, 7 oraz 9-12
Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze
na lata 2014-2020**

(NR KODU CCI 2014PL14MFOP001)

Warszawa, listopad 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1 CEL SPRAWOZDANIA	3
1.2 ORGAN ODPOWIEDZIALNY ZA SPORZĄDZENIE SPRAWOZDANIA	3
1.3 PODSUMOWANIE ISTOTNYCH USTALEŃ	4
2. METODYKA I ZAKRES PRAC AUDYTOWYCH.....	6
2.1 RAMY CZASOWE AUDYTU	6
2.2 ZAKRES WYKONANYCH PRAC	7
3. WYNIKI OCENY.....	23
3.1 INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA.....	23
3.1.1 Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:	23
3.1.2 Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:	23
3.1.3 Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:	24
3.1.4 Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:	25
3.1.5 Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:	25
3.1.6 Kluczowy wymóg kontrolny nr 7:	26
3.2 INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA – ZAGADNIENIA HORYZONTALNE.....	27
3.3 INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA – AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA.....	29
3.3.1 Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:	29
3.3.2 Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:	29
3.3.3 Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:	30
3.3.4 Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:	30
3.3.5 Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:	31
3.3.6 Kluczowy wymóg kontrolny nr 7:	31
3.4 INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA – SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA	32
3.4.1 Kluczowy wymóg kontrolny nr 1:	32
3.4.2 Kluczowy wymóg kontrolny nr 2:	34
3.4.3 Kluczowy wymóg kontrolny nr 3:	37
3.4.4 Kluczowy wymóg kontrolny nr 4:	39
3.4.5 Kluczowy wymóg kontrolny nr 5:	47
3.5 INSTYTUCJA CERTYFIKUJĄCA.....	48
3.5.1 Kluczowy wymóg kontrolny nr 9:	48
3.5.2 Kluczowy wymóg kontrolny nr 10:	49
3.5.3 Kluczowy wymóg kontrolny nr 11:	49
3.5.4 Kluczowy wymóg kontrolny nr 12:	50
4. FOLLOW-UP USTALEŃ Z AUDYTÓW SYSTEMU Z LAT POPRZEDNICH..	50
5. WYKAZ SKRÓTÓW.....	51

1. WSTĘP

1.1 CEL SPRAWOZDANIA

Zgodnie z art. 127 ust. 1 rozporządzenia 1303/2013¹, Instytucja Audytowa ma obowiązek prowadzenia audytów systemu zarządzania i kontroli.

Zgodnie z art. 127 ust. 5 lit. a i b rozporządzenia 1303/2013, Instytucja Audytowa sporządza:

- a) opinię audytową zgodnie z art. 63 ust. 7 rozporządzenia 2018/1046²;
- b) sprawozdanie z kontroli, przedstawiające główne wyniki audytów przeprowadzonych zgodnie z ust. 1, w tym ustalenia dotyczące defektów stwierdzonych w systemach zarządzania i kontroli oraz proponowane i wdrożone działania naprawcze.

Dokumenty, o których mowa powyżej przekazywane są Komisji Europejskiej do dnia 15 lutego kolejnego roku obrachunkowego.

System zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 (PORiM) oparty jest na przepisach rozporządzenia 1303/2013.

Sprawozdanie przedstawia zakres i wyniki czynności sprawdzających wykonanych przez pracowników Wydziału Audytu II Departamentu Audytu Środków Publicznych Ministerstwa Finansów oraz pracowników komórek organizacyjnych właściwych do audytu środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA (ICE) w 16 Izbach Administracji Skarbowej.

Audyt został przeprowadzony w Instytucji Zarządzającej - Minister właściwy ds. rybołówstwa Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Instytucji Certyfikującej - Minister właściwy ds. finansów publicznych, Instytucji Pośredniczącej - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – dla Priorytetu I-III, V-VI i pomocy technicznej oraz 16 Instytucjach Pośredniczących: dla Priorytetu IV - Samorządy Województw.

1.2 ORGAN ODPOWIEDZIALNY ZA SPORZĄDZENIE SPRAWOZDANIA

Audyt systemu zarządzania i kontroli w Instytucji Zarządzającej oraz nadzór nad przeprowadzeniem audytu systemu został powierzony Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, który pełni funkcję Instytucji Audytowej dla programów operacyjnych. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykonuje swoje zadania za pośrednictwem Departamentu

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012.

Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów oraz 16 Izb Administracji Skarbowej. Jest on również odpowiedzialny za zatwierdzenie przedmiotowego sprawozdania.

1.3 PODSUMOWANIE ISTOTNYCH USTALEŃ

Audyt systemu dla PORiM został przeprowadzony zgodnie ze *Strategią audytu Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020* (wersja 6) z 3 kwietnia 2019 roku oraz (wersja 7) z 17 sierpnia 2020 r.

W ramach badania dokonano analizy i oceny dokumentów (wymienionych szczegółowo w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania) pod kątem oceny funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli oraz możliwych skutków dla legalności oraz prawidłowości wydatków w przypadku stwierdzonych braków w systemie (w tym w procedurach) oraz wykrytych odstępstw od procedur w danej instytucji. Dokonując ww. analizy (w odniesieniu do zaprojektowanych i przyjętych w danej instytucji procedur, a także realizowanych procesów, m.in. wnioski o dofinansowanie, umowy, prowadzone kontrole) zespół audytowy każdorazowo odnosił je do operacji realizowanych w danej instytucji oraz w razie konieczności uzupełniał informacje o wyjaśnienia przekazywane przez pracowników danej instytucji („właścicieli” procesów).

W wyniku ww. analizy dokonano oceny badanych kluczowych wymogów kontrolnych (oraz wszystkich kryteriów oceny w ramach KWK) dla działań realizowanych w danej instytucji, wybranych do badania na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka.

Dokonując tej oceny wzięto pod uwagę *Wytyczne dla Komisji i państw członkowskich dotyczące wspólnej metodyki oceny systemów zarządzania i kontroli w państwach członkowskich (EGESIF_14-0010-final 18/12/2014)*, art. 30 ust. 2 rozporządzenia 480/2014³ oraz uwagi Komisji Europejskiej.

Wnioski zawarte w sprawozdaniu dotyczące skuteczności funkcjonowania KWK w poszczególnych działaniach/instytucjach oraz w odniesieniu do całego systemu wynikają z liczby odstępstw stwierdzonych w wyniku badania, ich istotności oraz ewentualnego wpływu na legalność i prawidłowość wydatków. Tym samym wnioski zostały oparte na analizie ilościowej i jakościowej stwierdzonych odstępstw.

W wyniku przeprowadzonych czynności, kluczowe wymogi kontrolne nie zostały ocenione w kategorii 4 ani 3.

W wyniku przeprowadzonych czynności, następujące kluczowe wymogi kontrolne zostały ocenione w kategorii 2:

- Instytucja Zarządzająca:
  - kluczowy wymóg kontrolny nr 4 (z uwagi na wyniki follow-up),
- Instytucja Pośrednicząca Samorząd Województwa:

³ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

- kluczowy wymóg kontrolny nr 2 (z uwagi na wyniki follow-up),
- kluczowy wymóg kontrolny nr 3 (z uwagi na wyniki follow-up),
- kluczowy wymóg kontrolny nr 4 (z uwagi na wyniki follow-up).

Ustalenia wynikały z niewdrożenia rekomendacji nr 7, 13, 14, 15, ujętych w Sprawozdaniu z audytu systemu zarządzania i kontroli w zakresie kluczowych wymogów kontrolnych 1-5, 7 oraz 9-12 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020, znak: DAS2.9011.25.2019.11.AAKT z grudnia 2019 r.

Pozostałe kluczowe wymogi kontrolne w Instytucji Zarządzającej i Instytucjach Pośredniczących zostały ocenione w kategorii 1.

W rezultacie dokonanej analizy, w oparciu o KWK 4 (Instytucja Zarządzająca), system zarządzania i kontroli dla Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 (PORiM) został oceniony w kategorii 2.

W rezultacie dokonanej analizy, w oparciu o KWK 2, 3, 4 (Instytucja Pośrednicząca Samorząd Województwa), system zarządzania i kontroli dla Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 (PORiM) został oceniony w kategorii 2.

Na ocenę systemu zarządzania i kontroli PORiM w kategorii 2 wpłynęło niewdrożenie rekomendacji z poprzedniego audytu systemu (szczegółowe informacje na temat wyników follow-up zostały zawarte w załączniku nr 3 do niniejszego Sprawozdania).

Ostateczne wyniki audytu systemu, w tym ocena systemu zarządzania i kontroli PORiM, zostaną zawarte w *Rocznym sprawozdaniu z kontroli*, które zgodnie z art. 127 ust. 5 rozporządzenia 1303/2013, wraz z opinią audytową, zostanie przesłane do Komisji Europejskiej.

Wszystkie obszary wymagające usprawnień zostały szczegółowo opisane w rozdziale 3 niniejszego sprawozdania. Stan wdrożenia wydanych zaleceń będzie przedmiotem monitorowania w trakcie kolejnego audytu systemu.

2. METODYKA I ZAKRES PRAC AUDYTOWYCH

2.1 RAMY CZASOWE AUDYTU

Audyt prowadzony był we wszystkich instytucjach zaangażowanych we wdrażanie PORiM, realizujących działania wybrane do badania w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka, w następujących terminach:

- Instytucja Zarządzająca programem operacyjnym: Minister właściwy ds. rybołówstwa Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej – Departament Rybołówstwa, w terminie maj – sierpień 2020 r.
- Instytucja Certyfikująca: Minister właściwy ds. finansów publicznych – Ministerstwo Finansów – Departament Instytucji Płatniczej, w terminie – sierpień 2020 r.;
- Instytucja Pośrednicząca: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – dla Priorytetu I-III, V-VI oraz pomocy technicznej, w terminie kwiecień – lipiec 2020 r.;
- Instytucja Pośrednicząca: dla Priorytetu IV Samorząd Województwa:
- Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, pełniącym funkcję Instytucji Pośredniczącej, w terminie kwiecień – sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego – Departament Rolnictwa i Obszarów Rybackich, w terminie kwiecień – sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, w terminie maj – lipiec 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego - Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich w terminie maj-sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – Wydział Terenów Wiejskich, w terminie kwiecień-lipiec 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego, w terminie: czerwiec - wrzesień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego – Departament Funduszy Europejskich, w terminie kwiecień – sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego - Departament Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi, w terminie kwiecień – sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, w terminie marzec - sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, w terminie czerwiec – sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego - Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, w terminie czerwiec – sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – Wydział Rolnictwa i Rybactwa, w terminie maj – sierpień 2020 r.,

- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, w terminie maj - czerwiec 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego – Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych, w terminie kwiecień – sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego - Departament Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi; w terminie czerwiec – sierpień 2020 r.,
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego – Departament Rolnictwa i Ochrony Środowiska, w terminie maj – wrzesień 2020 r.

2.2 ZAKRES WYKONANYCH PRAC

W ramach bieżącego audytu systemu zarządzania i kontroli badaniem objęto:

- (1) stan wdrożenia rekomendacji follow-up z poprzedniego audytu systemu zarządzania i kontroli oraz audytu operacji,
- (2) ocenę procedur w sytuacji ich istotnych zmian w stosunku do poprzedniego audytu systemu zarządzania i kontroli,
- (3) zagadnienia o charakterze horyzontalnym w zakresie:
  - wdrożenia rekomendacji wydanych w ramach Kluczowego Wymogu Kontrolnego 7,
  - agregacji i przekazywania do Komisji Europejskiej danych zawartych w Sprawozdaniu rocznym IZ,
  - przekazywania do OLAF informacji o nieprawidłowościach.

Badanie w powyższym zakresie zostało przeprowadzone w Instytucji Zarządzającej – jako instytucji odpowiedzialnej za opracowanie i ustanowienie systemu zarządzania i kontroli danego programu operacyjnego przy uwzględnieniu rozwiązań przyjętych na poziomie innych badanych instytucji w danym programie.

Ze względu na charakter wydanych rekomendacji w KWK 7, IA przyjęła ich wdrożenie, jako zagadnienie horyzontalne. Dodatkowo, IA zweryfikowała, czy Instytucja Zarządzająca zmieniła (dokonała aktualizacji) strategii/analizy ryzyka w zakresie KWK 7 dla Programu Operacyjnego.

oraz:

- (4) przeprowadzono testy mechanizmów kontrolnych w wytypowanych do badania działaniach (na podstawie przygotowanej dla każdego programu/instytucji analizy ryzyka), w instytucjach odpowiedzialnych za wdrażanie danego działania.

Czynności dotyczyły wszystkich kluczowych wymogów kontrolnych oraz wszystkich kryteriów oceny, które zostały zbadane w ramach danego działania/instytucji wybranych do badania w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka.

Audyt systemu podzielony został na dwa etapy.

W odniesieniu do kluczowych wymogów kontrolnych nr 1-5, 7 (dla funkcji IZ) oraz kluczowych wymogów kontrolnych nr 9-12 (dla funkcji IC), które zostały zbadane w I etapie audytu systemu, wyniki oceny zostały ujęte w niniejszym sprawozdaniu.

W zakresie badania kluczowego wymogu kontrolnego nr 6: *Wiarygodny system gromadzenia, rejestrowania i przechowywania danych do celów monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, kontroli i audytu, obejmujący połączenia z systemami elektronicznej wymiany danych z beneficjentami* wyniki oceny zostaną zawarte w odrębnym sprawozdaniu lub w *Rocznym sprawozdaniu z kontroli zgodnie z art. 127 ust. 5 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013.*

W odniesieniu do kluczowego wymogu kontrolnego nr 8: *Odpowiednie procedury sporządzania deklaracji zarządczej oraz rocznego podsumowania końcowych sprawozdań z audytu i kontroli* oraz kluczowego wymogu kontrolnego nr 13: *Odpowiednie procedury sporządzania i poświadczania kompletności, rzetelności i prawdziwości rocznych sprawozdań finansowych*, które są badane w II etapie audytu systemu, wyniki oceny zostaną zakomunikowane w *Rocznym sprawozdaniu z kontroli zgodnie z art. 127 ust. 5 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013.*

W trakcie I etapu audytu systemu w Instytucji Zarządzającej, Instytucjach Pośredniczących oraz Instytucji Certyfikującej, przeprowadzone zostało badanie następujących kluczowych wymogów kontrolnych i kryteriów oceny w celu stwierdzenia, czy:

Funkcja IZ:

- została zapewniona odpowiednia rozdzielność funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania, w przypadkach gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi;
- zapewniono odpowiedni wybór operacji;
- informacje dla beneficjentów są odpowiednie;
- kontrole zarządcze są odpowiednie;
- istnieje skuteczny system gwarantujący przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- zapewniono efektywne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych;

Funkcja IC:

- zapewniono odpowiednią rozdzielność funkcji;
- istnieją odpowiednie procedury sporządzania i składania wniosków o płatność;
- zapewniono prowadzenie odpowiednich elektronicznych zapisów księgowych zadeklarowanych wydatków oraz odpowiadającego im wkładu publicznego;
- zapewniono odpowiednią i kompletną ewidencję kwot podlegających odzyskaniu, kwot odzyskanych i kwot wycofanych.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje wyniki ocen kluczowych wymogów kontrolnych, tj.: 1-5 i 7 oraz 9-12, w tym wszystkie kryteria oceny w ramach poszczególnych kluczowych wymogów kontrolnych), które zostały zbadane w ramach danego działania/instytucji wybranych do badania w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka, uwzględniając realizowane przez te instytucje zadania.

Kryterium 1 (1.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia porozumień/decyzji delegujących zadania do IP/IW, przekazujących wszystkie niezbędne uprawnienia do jednostki oraz aktualności porozumień/decyzji w zakresie delegowanych zadań;
- faktycznej realizacji delegowanych zadań;
- jasnego określenia zadań na piśmie;
- uwzględnienia zadań w instrukcjach wykonawczych oraz procedurach wewnętrznych audytowanej instytucji;
- stosowania procedur w audytowanej instytucji;
- zdefiniowanego podziału funkcji oraz schematu organizacyjnego;
- rozdzielności funkcji w przypadku gdy audytowana jednostka jest beneficjentem w ramach programu operacyjnego.

Kryterium 2 (1.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia niezbędnego personelu;
- określenia liczby etatów i opisów stanowisk pracy przydzielonych w danej instytucji;
- istnienia procedur/polityk zatrudnienia zapewniających, że kadra na poszczególnych szczeblach będzie odpowiednia zarówno pod względem ilości, jak i wiedzy/umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku
- posiadania przez personel wymaganej wiedzy fachowej oraz doświadczenia niezbędnego w zakresie realizowanych zadań przez daną instytucję, które są dostępne na różnych poziomach i dla różnych funkcji w ramach Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej, uwzględniając wielkość i złożoność przedmiotowego programu, w tym możliwe stosowne procedury dotyczące outsourcingu;
- wskazania w opisach stanowisk pracy celów i zakresu pracy, zadań i obowiązków każdego pracownika oraz struktury podległości;
- istnienia procedur zapewniających bezzwłoczne szkolenie nowych pracowników (jeśli jest taka potrzeba) w zakresie realizowanych przez nich obowiązków oraz regularnych szkoleń każdego pracownika w zakresie swoich obowiązków w momencie zaistnienia m.in. zmian w prawie, wytycznych, innych dokumentach programowych;
- zachowania zasady konkurencyjności przy wyborze podmiotu realizującego, w przypadku outsourcingu zadań;
- mechanizmów/procedur służących weryfikacji prawidłowości realizacji zleconych na zewnątrz funkcji pod kątem ich jakości oraz zgodności z założonymi celami.

Kryterium 3 (1.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- struktury organizacyjnej obejmującej funkcje IZ i IC, czy poprzez podział zadań zapewnia - w stosownych przypadkach - spełnienie wymogu rozdziału funkcji IZ i IC;
- czy schemat organizacyjny uwzględnia wszystkie funkcje IZ (w sytuacji, gdy IZ pełni również funkcję IC) i zapewnia – w stosownych przypadkach – zachowanie zasady rozdziału funkcji w obrębie każdej instytucji;

- w jaki sposób zapewniono rozdzielność funkcji w przypadku, kiedy IZ wykonuje również zadania IC.

Kryterium 4 (1.4)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur i podręczników, które obejmują wszystkie kluczowe działania w ramach Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej, w szczególności zawierają procedury dotyczące ogłaszania, naboru i oceny projektów, oceny wniosków o płatność, kontroli projektów, sprawozdawczości i monitorowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania nienależnie wypłaconych środków;
- dokonywania odpowiedniej aktualizacji w zapisach procedur/podręczników, w przypadku wprowadzenia zmian, które mają wpływ na zadania realizowane w instytucji.

Kryterium 5 (1.5)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- posiadania przez Instytucję Zarządzającą odpowiednich procedur, aby skutecznie delegować, monitorować i nadzorować zadania przekazane instytucjom niższego szczebla;
- sposobu monitorowania wykonywania delegowanych do instytucji niższego szczebla zadań oraz wdrożenia wydanych przez siebie zaleceń;
- procedur dotyczących sprawozdawczości i monitorowania pomiędzy Instytucją Zarządzającą/Instytucją Pośredniczącą, które mają potwierdzenie w ustanowionych mechanizmach sprawozdawczych;

Kryterium 6 (1.6)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia ram zapewniających, że są podejmowane odpowiednie działania w zakresie zarządzania ryzykiem, w szczególności, w przypadku poważnych zmian w systemie zarządzania i kontroli;
- posiadania przez Instytucję Zarządzającą/Instytucję Pośredniczącą strategii zarządzania ryzykiem;
- ustanowienia osób odpowiedzialnych za strategię zarządzania ryzykiem w instytucji;
- uwzględniania przez strategię zarządzania ryzykiem, zgodnie z zasadą proporcjonalności, charakteru realizowanych przez daną instytucję zadań w ramach programu operacyjnego, zakresu/złożoności realizowanych zadań oraz związanych z realizowanymi zadaniami ryzyk;
- dokonywania przez instytucję aktualizacji i oceny adekwatności przyjętej strategii zarządzania ryzykiem, szczególnie w przypadku poważnych zmian w systemie zarządzania i kontroli.

Kryterium 7 (2.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- opracowania przez Instytucję Zarządzającą procedur dotyczących prac Komitetu Monitorującego;

- opracowania przez Instytucję Zarządzającą, na potrzeby zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący, kryteriów selekcji, które:
  - zapewniają, że operacje przyczynią się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów w ramach Programu;
  - są niedyskryminujące i przejrzyste, i odpowiednio uzasadnione zgodnie z celami szczegółowymi zapisanymi w Programie;
  - uwzględniają propagowanie równości między kobietami i mężczyznami oraz zasady zrównoważonego rozwoju zgodnie z art. 7 i 8 rozporządzenia 1303/2013.
- czy zastosowanie pozakonkursowego trybu wyboru projektów ma miejsce tylko przy zaistnieniu łącznie dwóch okoliczności, o których mowa w art. 38 ust. 2 i 3 ustawy wdrożeniowej, warunków wynikających z w Wytycznych w zakresie wyboru projektów na lata 2014 – 2020.

Kryterium 8 (2.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury dotyczącej publikowania zaproszeń/wezwań do składania wniosków;
- opublikowania zaplanowanych w harmonogramie konkursów naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla danej instytucji na dany okres;
- czy we wszystkich przypadkach zaproszenie do składania wniosków w trybie konkursowym było dokonane w sposób prawidłowy,
- czy we wszystkich przypadkach wezwanie do składania wniosków w trybie pozakonkursowym było dokonane w sposób prawidłowy.

Kryterium 9 (2.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury dotyczącej rejestrowania złożonych wniosków o dofinansowanie oraz wydawania potwierdzenia złożenia i zatwierdzenia wniosku;
- czy wszystkie złożone przez wnioskodawców wnioski o dofinansowanie zostały zarejestrowane oraz czy wydano dowód odbioru wniosku;
- czy wszyscy wnioskodawcy zostali poinformowani o zarejestrowaniu wniosku oraz czy prowadzona jest ewidencja statusu zatwierdzenia każdego wniosku;
- czy zarejestrowaniu podlegają jedynie wnioski złożone w terminie wskazanym w ogłoszeniu konkursu.

Kryterium 10 (2.4)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury dotyczącej wyboru projektów w zakresie ich oceny formalnej i merytorycznej - zgodnie z obowiązującymi kryteriami, w szczególności czy:
  - wybrana operacja jest objęta zakresem przedmiotowego funduszu lub przedmiotowych funduszy i może być przypisana do kategorii interwencji;
  - beneficjent dysponuje zdolnością administracyjną, finansową i operacyjną, aby spełnić warunki dotyczące udzielenia finansowania;

- beneficjent ma prawną możliwość odliczenia podatku od towarów i usług (sprawdzono czy jest zarejestrowanym podatnikiem VAT, czy dokonuje sprzedaży opodatkowanej);
- wzięto pod uwagę ewentualną pomoc de minimis otrzymaną w związku z jednorazową amortyzacją zakupionego środka trwałego;
- w przypadku gdy operacja rozpoczęła się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie przestrzegano obowiązujących przepisów/wytycznych określonych przez IZ, właściwych dla tej operacji oraz dokonano analizy otrzymanych dokumentów dot. prawidłowości odliczenia podatku VAT w projekcie;
- operacje wybrane do otrzymania wsparcia nie obejmują działań, które stanowiły część operacji, która podlegała lub powinna była podlegać procedurze odzyskania środków w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej poza zakres programu;
- operacje wybrane do otrzymania wsparcia w trybie pozakonkursowym spełniają przesłanki, o których mowa w art. 38 ust. 2 i 3 ustawy *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*,
- czy złożone wnioski o dofinansowanie zostały ocenione zgodnie z kryteriami i oceną punktową zatwierdzoną przez komitet monitorujący i są wymienione w zaproszeniu oraz czy ścieżka audytu umożliwia weryfikację stosowania kryteriów wyboru ustanowionych przez Komitet/Podkomitet Monitorujący;
- czy proces doboru ekspertów/pracowników właściwej instytucji do oceny projektów został dokonany zgodnie z procedurą (regulaminem KOP) i czy osoby te posiadają odpowiednie umiejętności, doświadczenie lub uprawnienia w danej dziedzinie, a także określone wymagania dla kandydatów na ekspertów;
  - czy eksperci oceniający projekt spełniają wymogi wpisu do Wykazu ekspertów, podpisali umowę z daną instytucją oraz znajdują się w Wykazie ekspertów;
  - czy eksperci/pracownicy instytucji dokonujący oceny potwierdzili swój obiektywizm, niezależność oraz brak konfliktu interesów w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 2018/1046 w odniesieniu do wszystkich wniosków ocenianych w ramach danego konkursu, tj. potwierdzili brak powiązań zarówno z wnioskodawcą jak i np. z jednostką (firmą) przygotowującą dany wniosek;
  - czy instytucja weryfikuje oświadczenia o bezstronności składane przez ekspertów/pracowników oceniających wnioski o dofinansowanie;
  - czy każdy oceniany element wniosku o dofinansowanie weryfikowany jest, przez co najmniej dwóch ekspertów/pracowników instytucji;
  - czy eksperci/pracownicy właściwej instytucji dokonywali oceny w zakresie kryteriów/zakresu jaki został im wskazany w regulaminie pracy KOP;
  - czy w przypadku wystąpienia „znaczej rozbieżności” w ocenie, wniosek o dofinansowanie został oceniony zgodnie z zasadami postępowania określonymi dla takiej sytuacji w regulaminie KOP;
- w jaki sposób została uzasadniona/udokumentowana ocena projektu.

Kryterium 11 (2.5)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- czy procedury zapewniają, że decyzje o przyjęciu lub odrzuceniu wniosku są podejmowane przez właściwie upoważnioną osobę w wyznaczonym organie za to odpowiedzialnym;
- czy procedury zapewniają, że beneficjenci zostaną poinformowani o odrzuceniu/przyjęciu wniosku do realizacji oraz czy decyzja o przyjęciu tych wniosków była prawidłowa;
- czy w przypadku złożonych w danej instytucji wniosków o dofinansowanie (przyjętych do dofinansowania), wnioskodawca został poinformowany o przyjęciu wniosku/projektu do realizacji;
- procedur dotyczących procesu odwoławczego, w szczególności czy procedura odwoławcza jest kompletna i czy związane z nią decyzje podlegają publikacji;
- czy w przypadku złożonych w danej instytucji wniosków o dofinansowanie i odrzuconych na etapie oceny formalnej lub merytorycznej wnioskodawca został poinformowany o odrzuceniu na etapie: oceny formalnej, oceny merytorycznej oraz czy decyzja o odrzuceniu tych wniosków była prawidłowa, a proces przebiegał zgodnie z procedurami.

Kryterium 12 (3.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury zawierania i aneksowania umów z beneficjentem w zakresie informowania go o prawach i obowiązkach;
- zapewnienia informacji beneficjentom o wydatkach kwalifikowanych i wymogach dotyczących ewidencji księgowej a w szczególności o zasadach rozliczania i kwalifikowania:
  - wydatków tylko częściowo odnoszących się do współfinansowanych operacji (np. gdy istnieje konieczność prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, lub dzielenia wydatkowanych kwot na związane z realizacją projektu i z nią niezwiązane oraz ujmowanie ich na odrębnych kontach);
  - określonych rodzajów wydatków, które mogą być uznane za kwalifikowalne jedynie do pewnych limitów lub w proporcji do poniesionych kosztów (np.: koszty pośrednie itp.);
  - podatku VAT oraz sposobie amortyzowania zakupionych środków trwałych w projektach unijnych;
- odpowiedniego wzoru umowy z beneficjentem/decyzji o dofinansowaniu w zakresie implementowania zasad i wzorów określonych w dokumentach programowych oraz aktach prawnych;
- zasad dotyczących wprowadzania zmian przez IP do wzorów umów/decyzji;
- czy w przypadku projektów przyjętych do dofinansowania przekazano beneficjentowi informacje o wszystkich prawach i obowiązkach wskazanych w kryterium.

Kryterium 13 (3.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia wyraźnych i jednoznacznych krajowych zasad kwalifikowalności określonych dla programu;
- czy zasady kwalifikowalności dla programu mają odzwierciedlenie w procedurach/instrukcjach wykonawczych/listach sprawdzających obowiązujących w danej jednostce;
- procedur opracowanych przez audytowaną instytucję dotyczących zasad kwalifikowalności w zakresie ich zgodności z zasadami krajowymi.

Kryterium 14 (3.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia strategii mającej na celu zapewnienie beneficjentom dostępu do niezbędnych informacji i doradztwa na odpowiednim poziomie (ulotek, broszur, seminariów, warsztatów, stron internetowych itp.);
- zapewnienia beneficjentom odpowiedniego dostępu do niezbędnych informacji i odpowiednich wskazówek;
- czy beneficjenci informowani są o ustaleniach/błędach popełnianych przez podmioty stosujące zamówienia publiczne/zasady konkurencyjności.

Kryterium 15 (4.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zarejestrowania wylosowanych wniosków o refundację oraz przekazania wnioskodawcom informacji o zarejestrowaniu wniosku;
- czy procedury dotyczące kontroli na miejscu i kontroli w okresie trwałości znajdują się w Podręczniku Procedur (IZ, IP);
- czy i w jaki sposób metodologia doboru projektów do kontroli na miejscu uwzględnia przetwarzanie informacji o stopniu zaawansowania realizacji;
- czy IZ weryfikuje produkty/usługi pod kątem spełnienia obowiązujących przepisów prawa, wymogów programu operacyjnego oraz warunków wsparcia operacji;
- metodologii związanej z kontrolą na miejscu projektów wieloletnich;
- czy weryfikacja wydatków przeprowadzana przez instytucję obejmuje:
  - weryfikację wniosków o płatność beneficjenta,
  - kontrole projektu w miejscu realizacji lub w siedzibie beneficjenta,
  - kontrole krzyżowe;
- wykonywania:
  - kontroli na zakończenie realizacji projektu,
  - kontroli trwałości projektu,
  - kontroli instrumentów finansowych;
- czy wszystkie kontrole przeprowadzane są przy uwzględnieniu zasady „dwóch par oczu” oraz czy każdy etap kontroli został zaakceptowany przez kierownika komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za realizację zadania;

- czy w przypadku zlecenia kontroli podmiotom zewnętrznym (zarówno kontrole administracyjne, jak i kontrole na miejscu realizacji projektów), Instytucja posiada odpowiedni nadzór nad tymi kontrolami tj.:
  - weryfikuje dokumentację kontrolną,
  - ma możliwość uczestniczenia w kontroli wraz z podmiotem zewnętrznym,
  - czy dane o kontroli zostały wprowadzone do systemu LIDER,
  - dokonuje sprawdzenia jakości prowadzonych kontroli przez podmioty zewnętrzne.
- czy kontrole projektów zostały przeprowadzone zgodnie z wytycznymi/ procedurami;
- czy kontrole projektów na miejscu zostały przeprowadzone w momencie kiedy projekt jest już w zaawansowanej fazie realizacji, zarówno pod względem fizycznym, jak i finansowym i czy kontrola została przeprowadzona zgodnie z wytycznymi, procedurami.

Kryterium 16 (4.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- czy w ramach poszczególnych działań wdrażanych przez instytucję, kontrola na miejscu wykonywana jest w odniesieniu do każdego projektu, czy do wybranych projektów;
- procedur/metodologii wyboru projektów do kontroli na miejscu wykonywanych w odniesieniu do wybranych projektów;
- czy kontrole projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta są przeprowadzane na próbie projektów, z zachowaniem zasady proporcjonalności, tj. proporcjonalnie do kwoty wsparcia publicznego dla operacji oraz dla poziomu ryzyka stwierdzonego przez IZ;
- uwzględnienia w metodologii doboru próby projektów do kontroli w miejscu ich realizacji/siedzibie ograniczenia terminów, w jakich beneficjent ma obowiązek zapewnienia dostępu do dokumentów związanych z realizacją projektu (art. 23 ust. 3 ustawy wdrożeniowej);
- zachowania formy pisemnej sporządzenia metodologii doboru próby projektów do kontroli na miejscu;
- zachowania formy pisemnej uzasadnienia stosowanej metodologii doboru próby projektów do kontroli na miejscu;
- przechowywania przez instytucję dokumentacji zawierającej opis i uzasadnienie stosowanej metodologii doboru próby oraz dokumentacji identyfikującej wybrane do weryfikacji projekty;
- zapewnienia odpowiedniej wielkości próby oraz uwzględnienia poziomu ryzyka charakterystycznego dla różnych typów beneficjentów i projektów w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków;
- czy co najmniej raz w roku obrachunkowym metodologii doboru próby projektów do kontroli podlega przeglądowi i ewentualnej aktualizacji oraz podlega zatwierdzeniu przez właściwą instytucję;

- czy wykaz kontrolowanych projektów wraz z przyjętą metodyką stanowią element rocznego planu kontroli instytucji;
- czy instytucja przechowuje dokumentację zgromadzoną w trakcie kontroli na miejscu;
- stanu realizacji kontroli zaplanowanych w Rocznym Planie Kontroli na dany rok;
- poziomu wykonywanych kontroli na miejscu od początku realizacji Programu Operacyjnego w odniesieniu do liczby projektów realizowanych w ramach poszczególnych działań;
- adekwatność ilości dotychczas podpisanych umów o dofinansowanie/realizowanych projektów do ilości projektów skontrolowanych w podziale na poszczególne działania w ramach PO.

Kryterium 17 (4.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur oraz list kontrolnych zapewniających sprawdzenie:
  - sporządzenia poprawnego wniosku o zwrot kosztów;
  - odniesienia do właściwego okresu kwalifikowalności wydatku;
  - zgodności z zatwierdzonym projektem;
  - zgodności z zatwierdzonym poziomem dofinansowania (z uwzględnieniem ponownego przeliczenia luki finansowej – jeśli dotyczy);
  - zgodności z krajowymi i unijnymi zasadami kwalifikowalności (zamówienia publiczne, zasady konkurencyjności, pomoc krajowa, środowisko, instrumenty finansowe, zrównoważony rozwój, promocja, równe szanse i niedyskryminacja);
  - właściwości realiów projektu, włączając fizyczny postęp produktu lub usługi i zgodności z warunkami umowy o dotację oraz wskaźnikami wyjściowymi i wyniku;
  - prawidłowości zadeklarowanych wydatków oraz istnienie i zgodność ścieżki audytu;
  - istnienia oddzielnego systemu rachunkowości lub odpowiedniego kodeksu rachunkowości dla wszystkich transakcji dotyczących działalności dla działalności zwróconych na podstawie kosztów kwalifikowalnych faktycznie poniesionych;
- rodzaju zagadnień badanych na poszczególnych etapach weryfikacji;
- czy instytucja dokonuje ocen następujących elementów:
  - kwalifikowalności podatku VAT,
  - trwałości projektu (art. 71 rozporządzenia 1303/2013),
  - realizacja wskaźników projektu,
  - kumulacja pomocy publicznej,
  - dochodu wygenerowanego w okresie trwałości (art. 61 rozporządzenia 1303/2013);

- czy weryfikacji wniosków dokonano przy zastosowaniu list sprawdzających określonych w procedurach i czy zostały przeprowadzone prawidłowo;
- czy przed akceptacją wniosku o płatność końcową i ostatecznym rozliczeniem projektu została przeprowadzona kontrola na zakończenie projektu zgodnie z wytycznymi/procedurami;
- czy w przypadku projektów znajdujących się w okresie trwałości, instytucja posiada wszystkie niezbędne dane w zakresie wdrażania projektu i zmian w nim następujących.

Kryterium 18 (4.4)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- czy przechowywane są dowody weryfikacji administracyjnych i kontroli na miejscu, z uwzględnieniem przeprowadzonych prac i uzyskanych wyników;
- czy przechowywane są dowody działań podjętych w następstwie dokonanych ustaleń;
- czy informacje zgromadzone na temat przeprowadzonej kontroli oraz stwierdzonych nieprawidłowości podlegają rejestracji w LIDER;
- czy instytucja zarządzająca wykorzystuje zdobyte informacje o nieprawidłowościach w trakcie sporządzania rocznego podsumowania;
- czy dokumentacja dotycząca: kontroli administracyjnej wniosku o płatność/kontroli projektu na miejscu, zawiera wystarczające informacje odnośnie zakresu, wykonanych prac, dokonanych ustaleń, a także przeprowadzonych czynności follow-up;
- czy w przypadku wykrycia nieprawidłowości finansowych, rejestrowana jest kwota do odzyskania i/lub rejestrowana kwota już odzyskana oraz czy są podejmowane odpowiednie działania następcze np.: pomniejszanie deklaracji wydatków do KE, czynności w zakresie odzyskania środków.

Kryterium 19 (4.5)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienie zaakceptowanych przez Instytucję Zarządzającą procedur zapewniających otrzymywanie przez instytucję certyfikującą wszystkich potrzebnych informacji o kontrolach przeprowadzonych w celu certyfikacji;
- zgodności procedur związanych z procesem certyfikacji z Wytycznymi w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej;
- terminowość kontroli zarządczych przeprowadzanych w odniesieniu do wydatków poświadczonych w zestawieniu wydatków na dany rok obrachunkowy.

Kryterium 20 (5.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- procedury przygotowywania deklaracji wydatków, w tym potwierdzono iż ścieżka audytu spełnia minimalne wymagania w odniesieniu do przechowywanych zapisów księgowych i dokumentów potwierdzających zgodnie z wymogami art. 25 ust. 1 rozporządzenia 480/2014);
- w przypadku kosztów, o których mowa w lit. c) i d) art. 25 ust. 1 rozporządzenia 480/2014 dokonano sprawdzenia zapewnienia przez ścieżkę audytu możliwości

weryfikacji zgodności metody obliczania stosowanej przez instytucję zarządzającą z art. 67 ust. 5 i art. 68 ust. 1 rozporządzenia 1303/2013 oraz art. 14 ust. 3 rozporządzenia 1304/2013⁴;

- kompletności i prawidłowości archiwizacji dokumentacji na odpowiednim poziomie zarządzania.

Kryterium 21 (5.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- przechowywania przez IZ informacji na temat tożsamości i lokalizacji podmiotów przechowujących dokumenty potwierdzające spełnienie wszystkich minimalnych wymagań określonych w art. 25 ust. 1 rozporządzenia 480/2014 w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
- przechowywania dokumentacji w formie elektronicznej, o ile między beneficjentami a stosownymi organami nastąpiła elektroniczna wymiana danych.

Kryterium 22 (5.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur pozwalających na uzyskanie zapewnienia, że wszystkie dokumenty wymagane celem zapewnienia odpowiedniej ścieżki audytu są przechowywane zgodnie z wymogami art. 140 rozporządzenia 1303/2013 dotyczącego dostępności dokumentów:
  - czy istnieją pisemne procedury określające, że wszystkie dokumenty potwierdzające, dotyczące wydatku wspieranego z funduszy polityki spójności w ramach operacji, dla których całkowite wydatki kwalifikowalne wynoszą mniej niż 1.000.000 EUR są udostępniane na żądanie Komisji i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego przez okres trzech lat od dnia 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków, w którym ujęto dany wydatek dotyczący danej operacji,
  - czy audytowana instytucja zapewniła sobie przechowywanie dokumentów w odpowiedniej formie i okresie, w sytuacji likwidacji lub postawienia w stan likwidacji beneficjenta,
  - czy Instytucja Zarządzająca informuje beneficjentów o dacie rozpoczęcia okresu, o którym mowa wyżej,
  - czy dokumenty przechowuje się w formie oryginałów albo ich uwierzytelnionych odpisów lub na powszechnie uznanych nośnikach danych, w tym jako elektroniczne wersje dokumentów oryginalnych lub dokumenty istniejące wyłącznie w wersji elektronicznej,
  - czy dokumenty przechowuje się w formie, która pozwala na zidentyfikowanie danych dotyczących ich przedmiotu przez czas nie dłuższy niż jest to konieczne do celów, dla których dane były gromadzone lub dla których są przetwarzane dalej,
  - czy procedura poświadczania zgodności dokumentów przechowywanych na powszechnie akceptowanych nośnikach danych z dokumentem oryginalnym jest

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006.

ustanawiana przez instytucje krajowe i zapewnia, że wersje te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów audytu,

- jeżeli dokumenty istnieją wyłącznie w formie elektronicznej, to czy systemy komputerowe, w których przechowywane są wersje elektroniczne, spełniają normy bezpieczeństwa zapewniające, że dokumenty te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów audytu.

Kluczowy Wymóg Kontrolny 7 – kryteria od 26 (7.1) do 32 (7.7)

Przeprowadzono audyt follow-up w zakresie wdrożenia rekomendacji wydanych w ramach wcześniejszych audytów. Ze względu na charakter wydanych rekomendacji w tym wymogu, IA przyjęła wdrożenie rekomendacji dla KWK7 jako zagadnienie horyzontalne. Badanie wdrożenia rekomendacji przeprowadzono w Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym. Dodatkowo, IA zweryfikowała, czy Instytucja Zarządzająca zmieniła (dokonała aktualizacji) strategię / analizę ryzyka dla KWK7 dla Programu Operacyjnego.

Kryterium 37 (9.1)

Instytucja Certyfikująca nie delegowała zadań do Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji. Mając powyższe na uwadze, w toku audytu systemu, odstąpiono od badania kryterium 37.

Kryterium 38 (9.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia niezbędnego personelu;
- posiadania przez personel wymaganej wiedzy fachowej oraz doświadczenia niezbędnego w zakresie realizowanych zadań przez daną instytucję, które są dostępne na różnych poziomach i dla różnych funkcji w ramach Instytucji Certyfikującej, uwzględniając wielkość i złożoność programu, w tym możliwe stosowne procedury dotyczące outsourcingu:
  - określenia liczby etatów i opisów stanowisk pracy przydzielonych w danej instytucji,
  - istnienia procedur/polityk zatrudnienia zapewniających, że kadra na poszczególnych szczeblach będzie odpowiednia zarówno pod względem ilości, jak i wiedzy/umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku,
  - wskazania w opisach stanowisk pracy celów i zakresu pracy, zadań i obowiązków każdego pracownika oraz struktury podległości,
  - istnienia procedur zapewniających bezzwłoczne szkolenie nowych pracowników (jeśli jest taka potrzeba) w zakresie realizowanych przez nich obowiązków oraz regularnych szkoleń każdego pracownika (uwzględniając różne formy szkolenia) w zakresie swoich obowiązków w momencie zaistnienia m.in. zmian w prawie, wytycznych, innych dokumentach programowych,
  - zachowania zasady konkurencyjności przy wyborze podmiotu realizującego, w przypadku outsourcingu zadań,
  - mechanizmów/procedur służących weryfikacji prawidłowości realizacji zleconych na zewnątrz funkcji pod kątem ich jakości oraz zgodności z założonymi celami.

Kryterium 39 (9.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- spełnienia wymogu rozdziału funkcji IC i IZ (art. 123 (3) rozporządzenia 1303/2013);
- czy schemat organizacyjny uwzględnia wszystkie funkcje IC (w sytuacji, gdy IC pełni również funkcję IZ) i zapewnia – w stosownych przypadkach – zachowanie zasady rozdziału funkcji w obrębie każdej instytucji;
- w jaki sposób zapewniono rozdzielność funkcji, w przypadku, kiedy IC wykonuje również zadania IZ.

Kryterium 40 (9.4)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur i podręczników, które obejmują wszystkie kluczowe działania w ramach Instytucji Certyfikującej określone w przepisach unijnych (art. 126 rozporządzenia 1303/2013);
- odpowiedniej aktualizacji w zapisach procedur i podręczników, w przypadku wprowadzenia zmian, które mają wpływ na zadania realizowane w danej instytucji.

Kryterium 41 (9.5)

Instytucja Certyfikująca nie delegowała zadań do Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji. Mając powyższe na uwadze, w toku audytu systemu, odstąpiono od badania kryterium 41.

Kryterium 42 (9.6)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- posiadania strategii zarządzania ryzykiem, w tym odpowiedzialności za strategię zarządzania ryzykiem w audytowanej instytucji;
- uwzględnienia w powyższej strategii, zgodnie z zasadą proporcjonalności, charakteru realizowanych przez daną instytucję zadań w ramach programu operacyjnego, zakresu/łożoności realizowanych zadań oraz ryzyk związanych z realizowanymi zadaniami (ocena jakościowa strategii zarządzania ryzykiem);
- dokonywania każdorazowo aktualizacji i oceny adekwatności przyjętej strategii zarządzania ryzykiem, szczególnie w przypadku poważnych zmian w systemie zarządzania i kontroli.

Kryterium 43 (10.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia przez procedury i wytyczne otrzymywania przez IC i przegląd przez nią raportów z wdrażania oraz raportów z kontroli IZ i/lub jej IP oraz dokumentowanie przeglądu;
- zapewnienia przez procedury i wytyczne otrzymywania przez IC i przegląd przez nią wyników audytów prowadzonych przez IA oraz dokumentowanie przeglądu;
- zapewnienia przez procedury i wytyczne uwzględniania w procesie poświadczania wydatków wyników kontroli i audytów IZ/IP/IA, w tym podejmowania działań w przypadku istotnych ustaleń z kontroli i audytów;
- zapewnienia przez procedury mechanizmów dokonywania stosownych korekt wydatków objętych naruszeniem;
- w jaki sposób IC monitoruje kolejne wnioski o płatność w celu zapewnienia, że nie zostaną poświadczony wydatki objęte naruszeniem.

Kryterium 44 (10.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- zapewnienia przez procedury szczegółowych kontroli w procesie poświadczania wydatków;
- zapewnienia przez procedury jasnego podziału obowiązków oraz przepływów pracy dla całego procesu poświadczania, w tym odpowiedniej walidacji z poszanowaniem „zasady dwóch par oczu”.

Kryterium 45 (11.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających prowadzenie w formie elektronicznej zapisów księgowych wydatków zadeklarowanych do Komisji Europejskiej;
- czy kwoty wydatków zadeklarowanych do Komisji ujęte są w formie elektronicznej, w odpowiedniej wysokości i terminie.

Kryterium 46 (11.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia procedur zapewniających utrzymywanie w formie elektronicznej danych dotyczących wydatków przedstawionych do poświadczenia przez instytucję zarządzającą, w tym danych dotyczących odpowiedniego wkładu ze środków publicznych wypłaconego beneficjentom;
- czy kwoty wydatków poświadczone przez Instytucję Zarządzającą ujęte są w formie elektronicznej, zgodnie z uwzględnieniem odpowiedniego montażu finansowego oraz czy są kompletne i dokładne.

Kryterium 47 (11.3)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia odpowiednich procedur zapewniających zachowanie właściwej ścieżki audytu poprzez rejestrowanie i przechowywanie w formie elektronicznej danych księgowych dotyczących każdej operacji, obejmującej wszystkie dane wymagane do sporządzenia wniosków o płatności i zestawienia wydatków;
- prawidłowości przebiegu procesu weryfikacji wniosków o płatność oraz deklaracji wydatków w zakresie zapewnienia zgodności danych zadeklarowanych do Komisji z danymi wynikającymi z dokumentów IZ oraz systemu LIDER;
- czy ścieżka audytu umożliwia uzgodnienie łącznych kwot poświadczonych do Komisji z deklaracjami instytucji zarządzających/pośredniczących;
- jakie wydatki w poszczególnych projektach składają się na łączne kwoty zadeklarowane do Komisji;
- czy deklaracje wydatków dla roku obrachunkowego 2019/2020 nie zawierają duplikatów.

Kryterium 48 (12.1)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia odpowiednich procedur zapewniających utrzymywanie dowodów dotyczących kwot wycofanych i odzyskanych w trakcie roku obrachunkowego oraz które należy odzyskać na koniec roku obrachunkowego i kwot odzyskanych na

podstawie art. 72 lit. h) (tj. kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tych kwot po terminie) i art. 137 ust. 1 lit. b) rozporządzenia 1303/2013;

- istnienia procedur zapewniających, że nieściągalne należności przedstawione w zestawieniu wydatków odpowiadają kwotom zapisanym w systemach księgowych;
- czy istnieje odpowiednia dokumentacja (np.: informacje pokontrolne, podsumowania ustaleń) potwierdzająca wielkość kwot odzyskanych, wycofanych oraz kwot nienależnie wypłaconych wpisanych do systemu elektronicznego;
- informacji o wszystkich nieściągalnych należnościach w danym programie operacyjnym i czy są wprowadzone/zaewidencjonowane w systemie księgowym.

Kryterium 49 (12.2)

W ramach kryterium dokonano sprawdzenia i oceny:

- istnienia zaakceptowanych procedur zapewniających przechowywanie odpowiedniej dokumentacji księgowej, celem udowodnienia, że stosowne wydatki zostały wykluczone z zestawienia wydatków zgodnie z art. 137 ust. 2 rozporządzenia 1303/2013;
- istnienia procedur zapewniających, że wszystkie wymagane korekty zostały uwzględnione w zestawieniach wydatków za dany rok obrachunkowy.

Próba testów do badania została wybrana na podstawie liczebności populacji w ramach poszczególnych testów.

Do wyboru próby dla potrzeb testów mechanizmów kontrolnych została wykorzystana metoda niestatystyczna polegająca na doborze celowym (osąd audytora), po przeprowadzeniu dodatkowej analizy działań wybranych do badania.

Tabela podsumowująca liczebność próby stanowi załącznik 2 do niniejszego sprawozdania.

Ocena poszczególnych kryteriów i kluczowych wymogów kontrolnych uwzględnia zarówno ocenę procedur (w przypadku ich istotnych zmian), zagadnień horyzontalnych, stan wdrożenia ustaleń w ramach audytu follow-up oraz wynik wykonanych testów.

Szczegółowy zakres badania poszczególnych kryteriów oceny, w tym wykonywane testy mechanizmów kontroli, zostały określone w *Programie audytu systemu zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020*.

W trakcie bieżącego audytu systemu zarządzania i kontroli w ramach audytu follow-up Instytucja Audytowa objęła badaniem stan niewdrożonych rekomendacji poczynionych w poprzednich audytach systemu zarządzania i kontroli oraz w sprawozdaniach rocznych. Poszczególne czynności wykonywane w ww. zakresie opisane zostały w dokumentacji roboczej, tj. arkuszach ustaleń i listach sprawdzających (arkusze ustaleń sporządzane są dla każdej instytucji i każdego badanego kryterium w sposób zapewniający właściwą ścieżkę audytu).

W trakcie audytu systemu wykorzystywane były następujące techniki:

- analiza przepisów prawnych, procedur, wytycznych, instrukcji i programów operacyjnych;
- testy przeglądowe;
- rozmowy i wywiady z kierownictwem oraz pracownikami instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu.

Przy doborze pracowników kierowano się przede wszystkim podejmowaną tematyką, związaną z obszarami objętymi badaniem.

3. WYNIKI OCENY

W tym rozdziale przedstawiono zakres wykonanych prac, wyniki oceny oraz wydane rekomendacje w podziale na poszczególne instytucje i badane kluczowe wymogi kontrolne.

Badaniem objęto działania realizowane przez poszczególne Instytucje:

- Instytucję Zarządzającą - Minister właściwy ds. rybołówstwa - Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (Pomoc Techniczna dla ARiMR);
- Instytucję Certyfikującą - Minister właściwy ds. finansów publicznych – Ministerstwo Finansów;
- Instytucję Pośredniczącą - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Priorytet I-III, V-VI oraz Pomoc Techniczna dla IZ oraz 16 Samorządów Województw);
- Instytucje Pośredniczące - 16 Samorządów Województw (Priorytet IV).

3.1 INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA

3.1.1 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 1:

Odpowiedni rozdział funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania w przypadkach gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi

Kryteria 1 (1.1) – 6 (1.6)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 1 (1.1) – 6 (1.6) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 1

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w badanym zakresie nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018/2019.

W związku z powyższym odstąpiono od przeprowadzania testów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 1 został oceniony w kategorii 1.

3.1.2 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 2:

Odpowiedni wybór operacji

Kryteria 7 (2.1) – 11 (2.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 7 (2.1) – 11 (2.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 2

Test nr 1 w ramach kryterium 8 został przeprowadzony na próbie 2 naborów zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium 8 został przeprowadzony na próbie 2 naborów zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Testy nr 1-3 w ramach kryterium 9 zostały przeprowadzone na próbie 2 wniosków o dofinansowanie złożonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Testy nr 1-3 w ramach kryterium 10 i test nr 1 w ramach kryterium 11 zostały przeprowadzone na próbie 2 wniosków o dofinansowanie przyjętych do dofinansowania w roku obrachunkowym 2019/2020.

Testy nr 2 w ramach kryterium 11 nie zostały przeprowadzone ze względu na fakt, iż nie odrzucono żadnego wniosku o dofinansowanie w roku obrachunkowym 2019/2020.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 2 został oceniony w kategorii 1.

3.1.3 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 3:

Należyte informowanie beneficjentów na temat warunków obowiązujących w odniesieniu do wybranych operacji

Kryteria 12 (3.1) – 14 (3.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 12 (3.1) – 14 (3.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 3

Test nr 1 w ramach kryterium 12 został przeprowadzony na próbie 2 umów o dofinansowanie zawartych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Wynik przeprowadzonego testu, populacja oraz zakres testu zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

W ramach testu nr 1 przeprowadzonego w kryterium 13 potwierdzono, że zasady kwalifikowalności mają odzwierciedlenie w procedurach, Instrukcji Wykonawczej oraz listach sprawdzających. Ustanowione zasady są zgodne z krajowymi zasadami kwalifikowalności.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 3 został oceniony w kategorii 1.

3.1.4 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 4:

Odpowiednie kontrole zarządcze

Kryterium 15 (4.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 15 (4.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryteria 16 (4.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 16 (4.2) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryteria 17 (4.3) – 19 (4.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 17 (4.3) – 19 (4.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 4

Test nr 1 i 2 w ramach kryterium 15 nie został przeprowadzony, ze względu na fakt, iż w badanym roku obrachunkowym 2019/2020 nie przeprowadzono kontroli.

Test nr 1 w ramach kryterium 17 i test nr 1 w ramach kryterium 18 zostały przeprowadzone na próbie 2 wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium 17 został przeprowadzony na próbie 2 projektów zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 3 w ramach kryterium 17 nie został przeprowadzony, ze względu na fakt, iż IZ nie przeprowadziła kontroli w okresie trwałości w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium 18 nie został przeprowadzony, ze względu na fakt, iż nie wykryto nieprawidłowości w roku obrachunkowym 2019/2020.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 4 został oceniony w kategorii 2

KWK 4 został oceniony w kategorii 2 z uwagi na niewdrożenie rekomendacji nr 7 ze Sprawozdania z audytu systemu zarządzania i kontroli w zakresie kluczowych wymogów kontrolnych 1-5, 7 oraz 9-12 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 z grudnia 2019 r.

Tabelę zawierającą opis wdrożenia rekomendacji ujętych w Sprawozdaniach z audytów systemu wydanych w latach poprzednich stanowi załącznik 3.

3.1.5 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 5:

Skuteczny system gwarantujący przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu

Kryteria 20 (5.1) – 22 (5.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 20 (5.1) – 22 (5.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 5

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w badanym zakresie nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018/2019. W związku z powyższym odstępiono od przeprowadzania testów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 5 został oceniony w kategorii 1.

3.1.6 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 7:

Efektywne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych

Kryteria 26 (7.1) – 32 (7.7)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 26 (7.1) – 32 (7.7) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

W ramach KWK 7 nie wykonywano testów.

Przeprowadzono audyt follow-up w zakresie wdrożenia rekomendacji wydanych w ramach wcześniejszych audytów. Ze względu na charakter wydanych rekomendacji w tym wymogu, Instytucja Audytowa przyjęła wdrożenie rekomendacji dla KWK 7 jako zagadnienie horyzontalne

Instytucja Audytowa zweryfikowała, czy Instytucja Zarządzająca dokonała aktualizacji strategii / analizy ryzyka dla KWK 7 dla Programu Operacyjnego.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 7 został oceniony w kategorii 1.

3.2 INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA – ZAGADNIENIA HORYZONTALNE

W zakresie objętym audytem zbadano prawidłowość postępowania Instytucji Zarządzającej odnośnie następujących zagadnień o charakterze horyzontalnym:

- *agregacja i przekazywanie do Komisji Europejskiej danych zawartych w Sprawozdaniu Rocznym IZ,*
- *przekazywanie do OLAF informacji o nieprawidłowościach.*

W ramach badania w zakresie agregacji i przekazywania do Komisji Europejskiej danych zawartych w Sprawozdaniu Rocznym IZ, dokonano sprawdzenia i oceny:

- czy Instytucja Zarządzająca przekazała Beneficjentom wystarczające wyjaśnienia w zakresie definicji wskaźników i prawidłowego zbierania informacji na temat raportowanych wskaźników;
- czy Instytucja Zarządzająca posiada sformalizowane procedury w zakresie procesu agregacji danych w zakresie wskaźników na potrzeby Sprawozdań z wdrażania, przekazywanych do KE, czy stosowane procedury uwzględniają sposób liczenia wskaźników, np. zapobiegają podwójnemu liczeniu wskaźników oraz czy procedura zapewnia ujęcie w Sprawozdaniu danych o wskaźnikach osiągniętych w odpowiednim okresie;
- czy Instytucja Zarządzająca posiada procedury w celu bieżącego monitorowania realizacji wartości dla ram wykonania i bieżącego reagowania na zjawiska, które mogą mieć wpływ na realizację założonych wartości, jak również dokonywania odpowiednich korekt po przeprowadzeniu stosownych analiz;
- czy w Sprawozdaniu z wdrażania, przygotowywanym przez IZ, prawidłowo zostały zagregowane dane w zakresie wskaźników;

W ramach badania w zakresie przekazywania do OLAF informacji o nieprawidłowościach, dokonano sprawdzenia i oceny:

- terminowości informowania KE o nieprawidłowościach:
  - czy procedury badanej instytucji zawierają zapisy regulujące wywiązywanie się z obowiązku informowania o nieprawidłowościach, są zgodne z RION i zapewniają prawidłową realizację obowiązku informowania o nieprawidłowościach;
  - czy w procedurach określono katalog lub rodzaj dokumentów, które mogą pełnić funkcję pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego (PACA), niezbędnego dla stwierdzenia nieprawidłowości;
  - czy procedura wskazuje okresy/terminy, w jakim stwierdzona nieprawidłowość powinna zostać zgłoszona do KE;
  - czy zgłaszanie stwierdzonych nieprawidłowości do Komisji odbywa się zgodnie z terminami określonymi w przepisach;
- kwalifikowania stwierdzonych nieprawidłowości, jako niepodlegających zgłoszeniu do KE:

- czy w procedurach badanej instytucji określono szczegółowe zasady, na podstawie których weryfikuje się czy stwierdzona nieprawidłowość faktycznie nie kwalifikuje się do zgłoszenia do KE;
- czy procedury zapobiegają sztucznemu dzieleniu nieprawidłowości w celu uniknięcia obowiązku przesłania zgłoszenia do KE;
- czy istnieją zasady zapewniające monitorowanie nieprawidłowości zakwalifikowanych jako niepodlegające zgłoszeniu do KE, w toku wyjaśniania których pojawiły się nowe przesłanki warunkujące zgłoszenie tych przypadków;
- czy stwierdzone nieprawidłowości niezgłoszone do Komisji faktycznie nie podlegały temu obowiązkowi;

Podsumowanie testów w ramach badania zagadnień horyzontalnych.

W zakresie agregacji i przekazywania do Komisji Europejskiej danych zawartych w Sprawozdaniu Rocznym IZ:

- test nr 1 został przeprowadzony na próbie 5 wskaźników dotyczących działań objętych badaniem, zawartych w Sprawozdaniu z wdrażania za 2019 r.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

W zakresie przekazywania do OLAF informacji o nieprawidłowościach:

- test nr 1 został przeprowadzony na próbie 3 nieprawidłowości zgłoszonych do OLAF w roku sprawozdawczym 2019;
- test nr 2 został przeprowadzony na próbie 1 sprawy zarejestrowanej w Rejestrze korekt i naruszeń od 1 października 2018 r. do 31 grudnia 2019 r., i niezgłoszonej do KE.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

3.3 INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA – AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

3.3.1 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 1:

Odpowiedni rozdział funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania w przypadkach gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi

Kryteria 1 (1.1) – 6 (1.6)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 1 (1.1) – 6 (1.6) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 1

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w badanym zakresie nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018/2019. W systemie zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze nie występuje delegowanie zadań przez IP do IW. W związku z powyższym odstąpiono od przeprowadzania testów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 1 został oceniony w kategorii 1.

3.3.2 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 2:

Odpowiedni wybór operacji

Kryterium 7 (2.1)

Niniejsze kryterium odnosi się do Instytucji Zarządzającej, pełniącej jednocześnie funkcję Instytucji Certyfikującej, odstąpiono od badania.

Kryteria 8 (2.2) – 11 (2.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 8 (2.2) – 11 (2.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 2

Test nr 1 w ramach kryterium nr 8 został przeprowadzony na próbie 5 naborów wszczętych i zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 8 nie został przeprowadzony z uwagi na brak naborów w trybie pozakonkursowym.

Testy nr 1-3 w ramach kryterium nr 9 zostały przeprowadzone na próbie 5 wniosków o dofinansowanie złożonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Testy nr 1-3 w ramach kryterium nr 10 i test nr 1 w ramach kryterium nr 11 zostały przeprowadzone na próbie 5 wniosków o dofinansowanie złożonych i zatwierdzonych do realizacji w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 11 został przeprowadzony na próbie 5 wniosków o dofinansowanie złożonych i odrzuconych na etapie oceny formalnej lub merytorycznej w roku obrachunkowym 2019/2020.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 2 został oceniony w kategorii 1.

3.3.3 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 3:

Należyte informowanie beneficjentów na temat warunków obowiązujących w odniesieniu do wybranych operacji

Kryteria 12 (3.1) – 14 (3.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 12 (3.1) – 14 (3.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 3

Test 1 w ramach kryterium nr 12 został przeprowadzony na próbie 5 umów o dofinansowanie zawartych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Wyniki przeprowadzonego testu, populacja oraz zakres testu zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

W ramach testu nr 1 przeprowadzonego w kryterium 13 potwierdzono, że zasady kwalifikowalności mają odzwierciedlenie w procedurach, Instrukcji Wykonawczej oraz listach sprawdzających. Ustanowione zasady są zgodne z krajowymi zasadami kwalifikowalności.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 3 został oceniony w kategorii 1.

3.3.4 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 4:

Odpowiednie kontrole zarządcze

Kryteria 15 (4.1) – 19 (4.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 15 (4.1) – 19 (4.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 4

Test 1 w ramach kryterium nr 15 został przeprowadzony na próbie 5 kontroli (kontroli administracyjnych wszystkich dodatnich WOP certyfikowanych do KE w roku obrachunkowym 2019/2020 oraz wszystkich kontroli innego rodzaju z wyłączeniem kontroli na miejscu np. PZP, poza PZP, na zakończenie, trwałości, wskaźników itp.), zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test 2 w ramach kryterium nr 15 został przeprowadzony na próbie 5 kontroli na miejscu zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 1 w ramach kryterium nr 17 i test nr 1 w ramach kryterium 18 zostały przeprowadzone na próbie 5 wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 17 został przeprowadzony na próbie 5 projektów zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 3 w ramach kryterium nr 17 został przeprowadzony na próbie 5 projektów będących w okresie trwałości w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 18 został przeprowadzony na próbie 5 nieprawidłowości wykrytych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

W ramach testów przeprowadzonych w kryterium 16 potwierdzono, że Roczny Plan Kontroli na rok obrachunkowy 2019/2020 jest realizowany zgodnie z założeniami. Liczba wykonanych kontroli od początku realizacji Programu w podziale na poszczególne działania, jest adekwatna do liczby realizowanych projektów w ramach danego działania oraz ich stopnia obciążenia ryzykiem.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 4 został oceniony w kategorii 1.

3.3.5 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 5:

Kryteria 20 (5.1) – 22 (5.3).

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 20 (5.1) – 22 (5.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 5

Test w ramach kryterium 20 został przeprowadzony na próbie 5 dodatkich wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2019/2020.

Wyniki przeprowadzonego testu, populacja oraz zakres testu zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 5 został oceniony w kategorii 1.

3.3.6 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 7:

Kluczowy Wymóg Kontrolny 7 – kryteria od 26 (7.1) do 32 (7.7)

Niniejsze kryterium odnosi się do Instytucji Zarządzającej, pełniącej jednocześnie funkcję Instytucji Certyfikującej. Mając powyższe na uwadze zespół audytowy odstąpił od badania ww. kryteriów.

3.4 INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA – SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA

3.4.1 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 1:

Odpowiedni rozdział funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania w przypadkach gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi

Kryterium 1 (1.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym Kryterium 1 (1.1) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 2 (1.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 2 (1.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Podlaskiego:

Ustalenie nr 1:	IP ARiMR od 01.01.2019 r. do dnia wszczęcia audytu (23.04.2020 r.) nie przeprowadziła żadnego szkolenia w zakresie wynikającym z zawartego porozumienia Nr 01/MGMIŻŚ/ARiMR. Na podstawie art. 6 ust 1 ustawy z dnia 15.07.2015 r. o Wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego IZ powierzyła IP część zadań związanych z realizacją PO RYBY 2014-2020 o których mowa w art. 6 pkt 2a i 6 ww. ustawy. Delegacja ta odbyła się w drodze <i>Porozumienia Nr 01/MGMIŻŚ/ARiMR</i> zawartego w dniu 09.12.2016 r. w Warszawie pomiędzy: Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W aneksie z dnia 29.03.2018 r. do w/w umowy zapisano: „<i>opracowanie i aktualizacja oraz zatwierdzanie procedur, po uzyskaniu pisemnej pozytywnej opinii instytucji zarządzającej, a w zakresie priorytetu 4 - również przekazanie ich do samorządów województw, a także prowadzenie szkoleń i wydawanie interpretacji w zakresie zatwierdzonych procedur, w tym dotyczących ich stosowania</i>” należy do zadań ARiMR. Według informacji pozyskanych od Kierownika Referatu IV za rok 2019 oraz 2020 (do dnia wszczęcia audytu) nie odbyło się żadne szkolenie zorganizowane przez IZ lub ARiMR. Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Referatu IV z dnia 11.05.2020 r.: „<i>Instytucja Pośrednicząca przygotowując plan szkoleń nie otrzymała żadnych informacji o planowanych spotkaniach szkoleniowych na rok 2020 organizowanych przez MGMIŻŚ czy ARiMR, w związku z czym opierano się na przeprowadzonych konferencjach/seminariach przez w/w instytucje w latach poprzednich. Zdaniem IP proces przeprowadzenia szkoleń przez IZ lub IP2 (ARiMR) dotyczących</i>

	<i>nowych dokumentów programowych oraz procedur (Książek Procedur), obecnego stanu wdrażania Priorytetu 4 PO „Rybactwo i Morze” powinien odbywać regularnie z wcześniejszą informacją o tematach szkoleniowych, wysyłanych ze strony wszystkich Samorządów Województw. Przekazanie powyższych informacji pozwoli na odpowiednie dostosowanie szkolenia do potrzeb IP. Zdaniem IP „dobrą praktyką” byłoby organizowanie takich spotkań przynajmniej raz na kwartał w roku (tak jak w perspektywie 2007-2013). Przyjęcie powyższej praktyki pozwoli również na pełniejszy obraz stanu realizacji Priorytetu 4 Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020 w poszczególnych województwach, co przyczyni się do lepszej współpracy na poziomie SW, MGMiŻŚ i ARiMR”.</i>
Rekomendacja:	IP (ARiMR) zobowiązana jest do realizacji obowiązków w zakresie szkoleń, wynikających z zapisów porozumienia Nr 01/MGMiŻŚ/ARiMR.
Kategoria oceny: 1	System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	IZ zwraca uwagę, że wynikająca z Ustalenia nr 1 rekomendacja dotyczy zadań realizowanych przez IP (ARiMR) w zakresie zobowiązania do realizacji szkoleń, wynikających z zapisów porozumienia Nr 01/MGMiŻŚ/ARiMR. Z wiedzy IZ wynika, że szkolenia w zakresie procedur w ramach obsługi wniosków o dofinansowanie i płatność są realizowane przez ARiMR zgodnie z wymogami. W zakresie zadań własnych Instytucja Zarządzająca informuje, że szkolenia instytucji pośredniczących oraz beneficjentów były prowadzone w badanym okresie podczas licznych branżowych wydarzeń i konferencji (m.in. Konferencja Hodowców Karpia, Konferencja Hodowców Ryb Łososiowatych, targi Gruene Woche w Berlinie), w ramach których pracownicy DR MGMiŻŚ udzielali informacji na temat zasad Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020, przebiegu naborów wniosków o dofinansowanie, w tym również w zakresie przygotowywania dokumentacji niezbędnej w procesie weryfikacji złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach PO RYBY 2014-2020. W odniesieniu do zadań IZ w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” wskazać należy, że w wyniku reorganizacji DR MGMiŻŚ powierzone one zostały powstałemu w drugiej połowie 2019 r. Wydziałowi Wdrożeń. W związku koniecznością realizacji w drugiej połowie 2019 r., zarówno przez IZ jak i wszystkie IP, zadań nakierowanych na osiągnięcie zasady n+3 przeprowadzenie szkolenia dla beneficjentów ww. Priorytetu zaplanowano w pierwszym kwartale 2020 r. Od stycznia 2020 r. procedowano postępowanie w zakresie organizacji przez IZ trzydniowego szkolenia, w dniach 15-17 kwietnia 2020 r. dla przedstawicieli instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020. Organizacja

	ww. szkolenia finalizowana była w marcu 2020 r., jednak wprowadzony stan epidemii COVID-19 uniemożliwił przeprowadzenie przedmiotowego szkolenia. Obecny stan zagrożenia wynikający z rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 i wprowadzane obostrzenia w dalszym ciągu uniemożliwiają przeprowadzenie ww. szkolenia w formie dotychczas realizowanej.
Stanowisko IA:	Instytucja Audytowa przyjmuje wyjaśnienia Instytucji Zarządzającej. Niemniej jednak Instytucja Pośrednicząca w Porozumieniu z Instytucją Zarządzającą powinna przeprowadzić działania (np. w formie zdalnej) mające na celu realizację obowiązków dotyczących szkoleń. Rekomendacja powinna zostać wdrożona niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie do końca I kwartału 2021 roku. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 3 (1.3)

Niniejsze kryterium odnosi się do Instytucji Zarządzającej, pełniącej jednocześnie funkcję Instytucji Certyfikującej. Mając powyższe na uwadze odstąpiono od badania.

Kryterium 4 (1.4)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 4 (1.4)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 5 (1.5)

IZ nie delegowała do IP funkcji nadzoru nad IW. Mając powyższe na uwadze odstąpiono od badania.

Kryterium 6 (1.6)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 6 (1.6)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Podsumowanie testów dla KWK 1

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w badanym zakresie nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018/2019. W systemie zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 (PORiM) nie występuje delegowanie zadań przez IP do IW.

W związku z powyższym odstąpiono od przeprowadzania testów.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 1 został oceniony w kategorii 1.

3.4.2 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 2:

Odpowiedni wybór operacji

Kryterium 7 (2.1) – 8 (2.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym Kryteriów 7 (2.1) – 8 (2.2) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Kryterium 9 (2.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym Kryterium 9 (2.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Kryterium 10 (2.4)

W zakresie objętym audytem dotyczącym Kryterium 10 (2.4) - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego:

Ustalenie nr 2:	Pracownicy IP biorący udział w procesie weryfikacji wniosków o dofinansowanie, zobowiązani są do zapoznania się z deklaracją bezstronności (D-1/442, D-1/472, D-1/474, D-1/475), stanowiącą załącznik do Książek Procedur (odpowiednio: KP-611-442-ARiMR/4/z, KP-611-472-ARiMR/2/z, KP-611-474-ARiMR/2/z, KP-611-475-ARiMR/5/z), a następnie do jej podpisania i załączenia do teczki aktowej sprawy. Podpisując deklaracje bezstronności D-1/472, D-1/474, D-1/475, osoby biorące udział w procesie weryfikacji wniosku składają oświadczenie o treści: „Niniejszym oświadczam, że: – zgodnie z posiadaną przeze mnie wiedzą nie pozostaję z żadnym z wnioskodawców/z LGD, w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości, co do mojej bezstronności, w szczególności nie brałem(-am) udziału w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie bezpośredniego przełożonego i wycofania się z oceny wniosku; – nie pozostaję w stosunku pracy lub zlecenia z wnioskodawcą/z LGD ani nie byłem/tam członkiem władz odmiotu/podmiotów/LGD składającego/składających/składającej wniosek. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie bezpośredniego przełożonego i wycofania się z oceny wniosku; – zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji jak i treści dokumentów ujawnionych mi lub wytworzonych przeze mnie lub przygotowanych przeze mnie w trakcie lub jako rezultat oceny wniosku o dofinansowanie. Informacje te powinny być użyte tylko dla celów niniejszej oceny wniosków i nie powinny być ujawnione stronom trzecim; – zobowiązuję się nie zatrzymywać kopii lub jakichkolwiek pisemnych lub elektronicznych informacji związanych z ocenianym wnioskiem o dofinansowanie; – znane mi są przesłanki wyłączenia pracownika od udziału w rozpatrywaniu wniosku o dofinansowanie wynikające z art. 24 kpa.”

	Natomiast deklaracja bezstronności D-1/442, stanowiąca załącznik do Książki Procedur KP-611-442-ARiMR/4/z <i>Obsługa wniosku o dofinansowanie w ramach Priorytetu 4 "Zwiększanie zatrudnienia i spójności terytorialnej"</i> , zawartego w Programie Operacyjnym Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 w zakresie działań "Koszty bieżące i aktywizacja" oraz "Wsparcie przygotowawcze" (zatwierdzonej dnia 09.10.2018 r., obowiązująca od dnia 12.10.2018 r.), nie zawiera oświadczenia osoby weryfikującej wniosek o znajomości przesłanek wyłączenia pracownika od udziału w rozpatrywaniu wniosku o dofinansowanie wynikających z art. 24 kpa.
Rekomendacja:	Zaleca się uzupełnienie treści Deklaracji bezstronności D-1/442, stanowiącej załącznik do Książki Procedur KP-611-442-ARiMR/4/z <i>Obsługa wniosku o dofinansowanie (...) w zakresie działań "Koszty bieżące i aktywizacja" oraz "Wsparcie przygotowawcze"</i> , o oświadczenie zapewniające zapoznanie się osoby weryfikującej wniosek z przesłankami wyłączenia wynikającymi z art. 24 kpa.
Kategoria oceny: 1	System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	IZ zwróci się do ARiMR o uzupełnienie deklaracji bezstronności D-1/442, stanowiącej załącznik do Książki Procedur KP-611-442-ARiMR/4/z <i>Obsługa wniosku o dofinansowanie w ramach Priorytetu 4 "Zwiększanie zatrudnienia i spójności terytorialnej"</i> , zawartego w Programie Operacyjnym Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 w zakresie działań "Koszty bieżącej aktywizacja" oraz "Wsparcie przygotowawcze" o oświadczenie zapewniające zapoznanie się osoby weryfikującej wniosek z przesłankami wyłączenia wynikającymi z art. 24 kpa.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2021 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 11 (2.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 11 (2.5)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Podsumowanie testów dla KWK 2

Test nr 1 w ramach kryterium nr 8 został przeprowadzony na próbie 77 naborów zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 8 został przeprowadzony na próbie 35 naborów zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Testy nr 1-3 w ramach kryterium nr 9 zostały przeprowadzone na próbie 80 wniosków o dofinansowanie złożonych w roku obrachunkowym 2017/2018 i 2018/2019 (w przypadku

braku możliwości wybrania populacji z roku 2019/2020, dodatkowo dobrano elementy populacji z poprzednich lat obrachunkowych).

Testy nr 1-3 w ramach kryterium nr 10 i test nr 1 w ramach kryterium nr 11 zostały przeprowadzone na próbie 80 wniosków o dofinansowanie przyjętych do dofinansowania w roku obrachunkowym 2017/2018 i 2018/2019 (w przypadku braku możliwości wybrania populacji z roku 2019/2020, dodatkowo dobrano elementy populacji z poprzednich lat obrachunkowych).

Test nr 2 w ramach kryterium nr 11 został przeprowadzony na próbie 46 odrzuconych wniosków o dofinansowanie, których ocena zakończyła się w roku obrachunkowym w roku obrachunkowym 2017/2018 i 2019/2020 (w przypadku braku możliwości wybrania populacji z roku 2019/2020, dodatkowo dobrano elementy populacji z poprzednich lat obrachunkowych).

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 2 został oceniony w kategorii 2.

KWK 2 został oceniony w kategorii 2 z uwagi na niewdrożenie rekomendacji nr 13 i 14 ze *Sprawozdania z audytu systemu zarządzania i kontroli w zakresie kluczowych wymogów kontrolnych 1-5, 7 oraz 9-12 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020* z grudnia 2019 r.

Tabele zawierającą opis wdrożenia rekomendacji ujętych w *Sprawozdaniach z audytów systemu wydanych w latach poprzednich* stanowi załącznik 3.

3.4.3 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 3:

Należyte informowanie beneficjentów na temat warunków obowiązujących w odniesieniu do wybranych operacji

Kryterium 12 (3.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 12 (3.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Podlaskiego

Ustalenie nr 3:	Wzory umów o dofinansowanie wybrane do badania nie zawierają w treści zmiany decyzji KE o nr C(2013) 9527 final z dnia 19 grudnia 2013 r. na nr C(2019) 3452 final z dnia 14 maja 2019 r. w sprawie określania korekt finansowych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię w przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych. Powyższe zapisy odwołują się do starego taryfikatora.
Rekomendacja:	1. W związku ze zmianą decyzji KE nr C(2019) 3452 final z dnia 14 maja 2019 r. w sprawie określania korekt finansowych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię w przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych należy zaktualizować zapisy wzoru umowy o dofinansowanie w powyższym zakresie.

Kategoria oceny: 1	System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	<u>Działania podjęte przez IZ:</u> Wzory umów dla wszystkich planowanych naborów, które będą przeprowadzane do końca okresu programowania będą zmieniane dla każdego z naborów. W związku z tym wystosowano odpowiednią informację do komórek nadzorujących w ramach IZ, by informowały o planowanych naborach.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Rekomendacja powinna zostać wdrożona w terminie do końca I kwartału 2021 r. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up.

Kryterium 13 (3.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 13 (3.2) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 14 (3.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 14 (3.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Podsumowanie testów dla KWK 3

Test nr 1 w ramach kryterium 12 został przeprowadzony na próbie 75 umów o dofinansowanie zawartych w roku obrachunkowym 2017/2018 i 2018/2019 (w przypadku braku możliwości wybrania populacji z roku 2019/2020, dodatkowo dobrano elementy populacji z poprzednich lat obrachunkowych).

W ramach testu nr 1 przeprowadzonego w kryterium 13 potwierdzono, że zasady kwalifikowalności mają odzwierciedlenie w procedurach, Instrukcji Wykonawczej oraz listach sprawdzających. Ustanowione zasady są zgodne z krajowymi zasadami kwalifikowalności.

Wynik przeprowadzonego testu, populacja oraz zakres testu zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 3 został oceniony w kategorii 2.

KWK 3 został oceniony w kategorii 2 z uwagi na niewdrożenie rekomendacji nr 15 ze *Sprawozdania z audytu systemu zarządzania i kontroli w zakresie kluczowych wymogów kontrolnych 1-5, 7 oraz 9-12 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 z grudnia 2019 r.*

Tabelę zawierającą opis wdrożenia rekomendacji ujętych w *Sprawozdaniach z audytów systemu wydanych w latach poprzednich* stanowi załącznik 3.

3.4.4 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 4:

Odpowiednie kontrole zarządcze

Kryterium 15 (4.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 15 (4.1) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 16 (4.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 16 (4.2) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 17 (4.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 17 (4.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorządy Województw:

Ustalenie nr 4:	Instytucja Zarządzająca/Pośrednicząca nie opracowała odrębnych list sprawdzających do weryfikacji zachowania przez beneficjentów konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców/dostawców (kontrola ex ante/ex post, na miejscu/administracyjna). W Karcie weryfikacji wniosku o płatność K_1_477, część B2 (kontrola administracyjna) zawarto ogólne pytania w celu weryfikacji zachowania przez beneficjentów konkurencyjnego trybu wyboru wynikającego z <i>Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”</i> zawarto 3 pytania: 1. Zachowano konkurencyjny tryb wyboru wykonawców poszczególnych zadań ujętych w Zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, w przypadku gdy do ich wyboru nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych: – 1a. Zapytanie ofertowe zostało wysłane do wymaganych potencjalnych wykonawców danego zamówienia, – 1b. Na podstawie ustalonych kryteriów oceny, Beneficjent wybrał najkorzystniejszą ofertę, – 1c. Umowa z wykonawcą nie została zmieniona w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, 2. Zgodnie z zasadą konkurencyjności zamówienia nie zostały udzielone podmiotom powiązanim z Beneficjentem kapitałowo lub osobowo, 3. Przedstawione faktury lub dokumenty księgowe o równoważnej wartości dowodowej są wystawione przez wykonawcę, któremu udzielono zamówienia.

	Instytucja Pośrednicząca nie opracowała odrębnej listy sprawdzającej do weryfikacji zachowania przez beneficjentów konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców/dostawców, a pytania zawarte w Karcie weryfikacji wniosku o płatność K_1_477 są zbyt ogólne i nie odzwierciedlają opisu działań wynikającego z Załącznika Nr 1 do IK_477, jakie należy podjąć w celu weryfikacji zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców/dostawców.
Rekomendacja:	Zaleca się Instytucji Zarządzającej/Pośredniczącej Programem Operacyjnym „Rybactwo i Morze” opracowanie odrębnej listy sprawdzającej do weryfikacji konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców/dostawców (administracyjnej/na miejscu).
Kategoria oceny: 1	System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	W dniu 28 lutego 2020 r. ARiMR przekazała drogą mailową wersję roboczą zaktualizowanej Książki Procedur KP-611-477-ARiMR/3.2/r, która zawiera Kartę weryfikacji konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” Priorytet 4: „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej” Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” w zakresie działania: Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność z wyłączeniem projektów grantowych oraz Instrukcja do karty weryfikacji. Informuje się ponadto, że IZ pismem z dnia 11 marca 2020 r. znak DR.WW.7410.4.5.2020.JM zgłosiła uwagę dotyczącą m.in. <i>Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”</i> . W dniu 27 marca 2020 r. ARiMR przekazała ponownie wersję roboczą zaktualizowanej Książki Procedur. Jednak ponownie uwagi dotyczące <i>Zasad...</i> nie zostały wprowadzone, o czym poinformowała IZ w piśmie z dnia 2 kwietnia znak DR.WW.7410.4.6.2020.JM i poprosiła o uwzględnienie uwag lub przedstawienie uzasadnienia w przypadku braku uwzględnienia ww. uwag. W związku z nieprzekazaniem do dnia dzisiejszego do akceptacji IZ ww. Książki Procedur IZ pismem z dnia 5 października 2020 r. znak DR.WW.7410.4.21.2020.JM poprosiło ARiMR o informację dotyczącą planowanego terminu przekazania zaktualizowanej Książki Procedur. Wobec powyższego IZ wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Instytucja Audytowa przyjmuje wyjaśnienia Instytucji Zarządzającej. Rekomendacja powinna zostać wdrożona niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie do końca I kwartału 2021 roku. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up”.

Samorzędy Województw:

Ustalenie nr 5:	Wzory Kart weryfikacji zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach PO RYBY 2014-2020 oraz Instrukcje wypełniania karty

	weryfikacji wniosku o płatność, zawarte w Książkach Procedur: 1. KP-611-443-ARiMR/4/z (zatwierdzona w dniu 09.10.2018 r.): - Karta Weryfikacji wniosku o płatność K-1.2/443 dla działania "Koszty bieżące i aktywizacja", - Instrukcja wypełniania karty weryfikacji wniosku o płatność IK-1/443 dla działań: Wsparcie przygotowawcze (WP), Koszty bieżące i aktywizacja (KBIA), 2. KP-611-473-ARiMR/2/z (zatwierdzona w dniu 27.04.2018 r.): - Karta Weryfikacji wniosku o płatność K-1/473 dla działania „Działania prowadzone w ramach współpracy”, - Instrukcja wypełniania karty weryfikacji wniosku o płatność IK-1/473 dla działania „Działania prowadzone w ramach współpracy”; 3. KP-611-477-ARiMR/2/z (zatwierdzona w dniu 27.04.2018 r.): - Karta Weryfikacji wniosku o płatność K-1/477 dla działania „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność z wyłączeniem projektów grantowych”, - Instrukcja wypełniania karty weryfikacji wniosku o płatność IK-1/477 dla działania „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność z wyłączeniem projektów grantowych”, nie zostały zaktualizowane w związku z wprowadzoną w dniu 16.09.2019 r. zmianą „Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” (mającą zastosowanie do umów o dofinansowanie zawartych po 30 września 2019 r.).
Rekomendacja:	Zaleca się zaktualizowanie procedur dotyczących weryfikacji wniosków o płatność w związku z wprowadzonymi w dniu 16.09.2019 r. zmienionymi „Zasadami konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” (mającymi zastosowanie do umów o dofinansowanie zawartych po 30 września 2019 r.).
Kategoria oceny: 1	System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	W dniu 28 lutego 2020 r. ARiMR przekazała drogą mailową wersje robocze zaktualizowanych Książek Procedur KP-611-443-ARiMR/5.1/r, KP-611-473-ARiMR/3.1/r oraz KP-611-477-ARiMR/3.2/r. IZ pismem z dnia 11 marca 2020 r. znak DR.WW.7410.4.5.2020.JM zgłosiła uwagi do ww. Książek dotyczące m.in. Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze”. W dniu 27 marca 2020 r. ARiMR przekazała ponownie wersje robocze zaktualizowanych Książek Procedur. Jednak ponownie uwagi dotyczące Zasad... nie zostały wprowadzone, o czym poinformowała IZ w piśmie z dnia 2 kwietnia znak DR.WW.7410.4.6.2020.JM i poprosiła o uwzględnienie uwag lub przedstawienie uzasadnienia w przypadku braku uwzględnienia ww.

	uwag. W związku z nieprzekazaniem do dnia dzisiejszego do akceptacji IZ ww. Książek Procedur IZ pismem z dnia 5 października 2020 r. znak DR.WW.7410.4.21.2020.JM poprosiło ARiMR o informację dotyczącą planowanego terminu przekazania zaktualizowanych Książek Procedur.
Stanowisko IA:	Instytucja Audytowa przyjmuje wyjaśnienia Instytucji Zarządzającej. Rekomendacja powinna zostać wdrożona niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie do końca I kwartału 2021 roku. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up

Samorzędy Województw:

Ustalenie nr 6:	Sprawozdanie Roczne otrzymywane od Beneficjentów w okresie trwałości zawiera informację o wskaźnikach na zasadzie oświadczenia, IP nie posiada procedur ani podstaw prawnych, aby weryfikować dokumenty potwierdzające wywiązywanie się Beneficjentów z realizacji wskaźników w okresie trwałości, np. utrzymanie zatrudnienia, itp. Weryfikacja informacji zawartych w Sprawozdaniu następuje wyłącznie na kontroli na miejscu przeprowadzonej w okresie trwałości.
Rekomendacja:	Zaleca się opracowanie procedur umożliwiających badanie dokumentacji źródłowej potwierdzającej informacje zawarte w Sprawozdaniach Rocznych otrzymywanych od Beneficjentów w okresie trwałości dotyczące wywiązywania się Beneficjentów z realizacji wskaźników wynikających z zawartych umów o dofinansowanie, np. utrzymanie zatrudnienia, itp.
Kategoria oceny: 1	System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	W pierwszej kolejności należy podkreślić, że sprawozdania roczne z realizacji operacji składane przez beneficjenta mają formę oświadczenia, które jest prawnie wiążące. Ponadto zgodnie z treścią § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i rodzaju sprawozdań oraz trybu i terminów ich przekazywania w ramach realizacji Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” (Dz. U. poz. 2076) beneficjent w przypadku realizacji wskaźników jest zobowiązany do dołączenia dokumentów potwierdzających ich osiągnięcie. Należy przy tym zaznaczyć, że beneficjenci nie ponoszą z tego tytułu żadnych sankcji gdyż do ich obowiązków należy jedynie monitorowanie wielkości wskaźników. Trzeba stwierdzić fakt, że dodatkowe wprowadzenie procedur umożliwiających weryfikację dokumentów źródłowych w sprawozdaniach rocznych nie jest prawnie usankcjonowane w żadnym z dokumentów programowych i dodatkowo nakłada na beneficjentów kolejne obowiązki. Mając powyższe na uwadze w nowej perspektywie programowej Komisja Europejska planuje wprowadzenie jednoznacznego zapisu, że instytucje, zajmujące się oceną sprawdzają jedynie wiarygodność

	danych podawanych przez beneficjentów. Wobec powyższego IZ wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Rekomendacja podtrzymana. Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i rodzaju sprawozdań oraz trybu i terminów ich przekazywania w ramach realizacji Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” (Dz. U. poz. 2076), Sprawozdania, o których mowa w § 1 pkt 1, są sporządzane, jako sprawozdania roczne i sprawozdania końcowe. Cytowany przez Instytucję § 2 ust. 4 rozporządzenia, <u>zobowiązuje beneficjentów</u> do dołączenia dokumentów „w przypadku informacji, o których mowa w ust. 2 pkt 5 i ust. 3 pkt 4, do sprawozdania dołącza się dokumenty potwierdzające osiągnięcie wskaźników zgodnie z umową o dofinansowanie, o której mowa w art. 11 pkt 4 ustawy”. Obowiązek ten dotyczy beneficjentów składających sprawozdania końcowe – wraz z wnioskiem o płatność końcową, a także roczne – w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku w okresie 5 lat po otrzymaniu płatności końcowej (§ 4 ust. 1, pkt 3, lit. c, beneficjent przekazuje instytucji pośredniczącej w następujących terminach: a) końcowe – wraz z wnioskiem o płatność końcową, b) roczne – w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku w okresie 5 lat po otrzymaniu płatności końcowej, chyba że w umowie o dofinansowanie, o której mowa w art. 11 pkt 4 ustawy, określono inny termin). Procedury opracowane przez Instytucję przewidują badanie dokumentacji źródłowej potwierdzającej informacje zawarte <u>wyłącznie w sprawozdaniach końcowych</u> składanych wraz z wnioskiem o płatność końcową: Zgodnie z IK_1_447 Część II: <i>Weryfikacja elementów, których niespełnienie skutkować będzie odmową wypłaty pomocy,</i> <i>pkt 8. Beneficjent zarejestrował działalność gospodarczą/ utworzył lub utrzymuje miejsce pracy - jeżeli takie zobowiązanie wynika z rodzaju operacji:</i> „W przypadku, gdy operacja zakłada utworzenie lub utrzymanie miejsca pracy, dokumentami potwierdzającymi spełnienie przez Beneficjenta tego wymogu są zaświadczenie wydane przez ZUS o niezaleganiu w opłacaniu składek oraz oświadczenie Beneficjenta o utworzeniu miejsc pracy/utrzymaniu miejsc pracy/poniesieniu kosztów zatrudnienia”. Procedury Instytucji nie przewidują badania dokumentacji źródłowej potwierdzającej informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu – składanym w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku w okresie 5 lat po otrzymaniu płatności końcowej.

Samorzędy Województw:

Ustalenie nr 7:	Wzór Sprawozdania z realizacji operacji nie zawiera informacji określonej w Instrukcji dla Beneficjenta w zakresie sporządzania sprawozdań rocznych dot. informacji czy wszystkie efekty operacji zostały w pełni wdrożone w okresie sprawozdawczym (pkt. 2.4 Instrukcji).

Rekomendacja:	Należy dostosować wzór Sprawozdania z realizacji operacji do zapisów wynikających z Instrukcji dla Beneficjenta w zakresie sporządzania sprawozdań rocznych (...) dot. <i>Informacji czy wszystkie efekty operacji zostały w pełni wdrożone w okresie sprawozdawczym (pkt. 2.4 Instrukcji).</i>
Kategoria oceny: I	System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	IZ dostosuje wzór sprawozdań rocznych z realizacji operacji do treści instrukcji poprzez dodanie pkt 2.4 „Informacja czy wszystkie efekty operacji zostały w pełni wdrożone w okresie sprawozdawczym”. Wobec powyższego IZ wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Instytucja Audytowa przyjmuje wyjaśnienia Instytucji Zarządzającej. Rekomendacja powinna zostać wdrożona niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie do końca I kwartału 2021 roku. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu follow-up

Samorząd Województwa Podlaskiego:

Ustalenie 8:	IP nie otrzymuje sprawozdań z realizacji operacji od Beneficjentów zobowiązanych do ich złożenia. IP nie posiada informacji na temat ewentualnych modyfikacji projektów, a tym samym nie ma możliwości zastosowania mechanizmów wskazanych w umowie o dofinansowanie dotyczących zwrotu pomocy finansowej.
Rekomendacja:	Należy stosować zapisy umowy o dofinansowanie w zakresie przekazywania sprawozdań rocznych.
Kategoria oceny: I	System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie z treścią § 6 pkt 11 umowy o dofinansowanie beneficjent jest zobowiązany do przesłania sprawozdań rocznych i końcowych z realizacji operacji. Ponadto wymóg oraz terminy dot. złożenia sprawozdań końcowych i rocznych z realizacji operacji przez LGD do Instytucji Pośredniczącej zostały określone w przepisach: w art. 25 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. 2015, poz. 1358 z późn. zm.) oraz przepisach rozporządzenia w sprawie sprawozdań - rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i rodzaju sprawozdań oraz trybu i terminów ich przekazywania w ramach realizacji Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” (Dz. U. poz. 2076). W związku z powyższym Samorząd Województwa Podlaskiego jest w posiadaniu instrumentów prawnych, niezbędnych do egzekwowania od beneficjentów konieczności składania sprawozdań z realizacji

	operacji. Wobec powyższego IZ wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Rekomendacja podtrzymana. IA zgadza się ze stanowiskiem IZ, iż obowiązki Beneficjenta dotyczące sprawozdawczości określone zostały w stosownych ustawach, rozporządzeniach oraz w umowie o dofinansowanie, jednakże pomimo tych uregulowań Samorząd Województwa Podlaskiego nie otrzymuje informacji na temat ewentualnych modyfikacji projektów. Samorząd Województwa Podlaskiego powinien podjąć działania w celu weryfikacji spełnienia warunków określonych w stosownych przepisach oraz prawidłowości realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie.

Kryterium 18 (4.4)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 18 (4.4) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium, jednakże następujące usprawnienia są potrzebne:

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego

Ustalenie nr 9:	W wyniku weryfikacji wniosku o płatność nr SW13-6523.2-SW1310001/18/19, złożonego przez Gminę Oksa, dotyczącego operacji pt. „Rewitalizacja stawu Brodek w m. Oksa”, IP stwierdziła wydatki niekwalifikowalne w kwocie 9.384,00 zł z tytułu niewykonanych robót (122,40 m krawężników i 34 m obrzeży). Po pomniejszeniu o ww. kwotę wydatków niekwalifikowalnych, IP zatwierdziła w badanym wniosku wydatki kwalifikowalne na kwotę 414.591,69 zł (w tym: środki UE: 104.550,00 zł, krajowe środki publiczne: 18.450,00 zł, udział własny beneficjenta: 291.591,69 zł). Zatwierdzony przez IP wniosek został uwzględniony we wniosku o płatność od IC do KE nr P13 (data przekazania do KE: 23.12.2019 r.). IP nieprawidłowo wyliczyła kwotę wydatków niekwalifikowalnych w badanym wniosku, ustalając ją w wartości netto (tj. bez podatku VAT) w kwocie 9.384,00 zł, podczas gdy faktycznie wydatki dotyczące niewykonanych krawężników i obrzeży zostały rozliczone przez Beneficjenta we wniosku w kwocie brutto 11.542,32 zł (uwzględniającej podatek VAT wg stawki 23%). W związku z powyższym wydatki kwalifikowalne w zatwierdzonym przez IP wniosku zostały zawyżone o kwotę 2.158,32 zł (wg wyliczenia 11.542,32 zł - 9.384,00 zł). Powyższe nie miało wpływu na wysokość przyznanej Beneficjentowi pomocy – przyznana pomoc w kwocie 123.000,00 zł nie przekraczała określonego w umowie o dofinansowanie poziomu 75 % wydatków kwalifikowalnych, wynoszących wg ustaleń audytu 412.433,37 zł (wg wyliczenia: 123.000 : 412.433,37 zł x 100 = 29,82%). IP dokonała korekty części E1 i E2 karty weryfikacji badanego

	wniosku o płatność, pomniejszając o kwotę 2.158,32 zł koszty kwalifikowalne we wniosku. Nie została dokonana właściwa korekta wydatków kwalifikowalnych w odniesieniu do badanego wniosku o płatność w Poświadczeniu wydatków. IP sporządziła i przesłała do ARiMR Notę korygującą, w której, zostały skorygowane (zmniejszone) wydatki kwalifikowalne dotyczące operacji w zakresie środków prywatnych o kwotę 2.158,32 zł.
Rekomendacja:	Należy dokonać korekty (pomniejszenia) w wydatków kwalifikowalnych we wniosku o płatność nr SW13-6523.2-SW1310001/18/19 o kwotę 2.158,32 zł w Rocznym Zestawieniu Wydatków.
Kategoria oceny: 2	System funkcjonuje. Potrzebne są pewne usprawnienia.
Stanowisko Instytucji:	Zgodnie z rekomendacją zgłoszoną przez audytorów, IZ w Rocznym Zestawieniu Wydatków dokonała odpowiedniej korekty wydatków kwalifikowanych dla wniosku o płatność nr SW13-6523.2SW1310001/18/19 tj. pomniejszonych o kwotę 2.158,32 zł. Wobec powyższego IZ wnosi o wycofanie ustalenia.
Stanowisko IA:	Odpowiedź przyjęta. Stan wdrożenia rekomendacji będzie przedmiotem audytu RZW za rok obrachunkowy 2019/2020.

Kryterium 19 (4.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryterium 19 (4.5) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Podsumowanie testów dla KWK 4

Test 1 w ramach kryterium nr 15 został przeprowadzony na próbie 80 kontroli (kontroli administracyjnych wszystkich dodatnich WOP certyfikowanych do KE w roku obrachunkowym 2019/2020 oraz wszystkich kontroli innego rodzaju z wyłączeniem kontroli na miejscu np. PZP, poza PZP, na zakończenie, trwałości, wskaźników itp.), zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test 2 w ramach kryterium nr 15 został przeprowadzony na próbie 80 kontroli na miejscu zakończonych w roku obrachunkowym 2019/2020.

Test nr 1, nr 2 i nr 3 w ramach kryterium nr 17 i test nr 1 w ramach kryterium 18 zostały przeprowadzone na próbie 80 wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2019/2020.

Dodatkowo do analizy testu 1 w ramach kryterium nr 17 wybrano dwa projekty w odniesieniu, do których kontrole zamówień publicznych zostały zakończone w roku 2019/2020.

Test nr 2 w ramach kryterium nr 18 – przeprowadzony na próbie 9 nieprawidłowości wykrytych w roku obrachunkowym 2019/2020. i 6 nieprawidłowości wykrytej w roku obrachunkowym 2018/2019 (nieobjętych badaniem w ramach poprzedniego audytu systemu).

W ramach testów przeprowadzonych w kryterium 16 potwierdzono, że Roczny Plan Kontroli na rok obrachunkowy 2019/2020, uwzględniając sytuację epidemiologiczną w Polsce, jest realizowany zgodnie z założeniami.

Wyniki przeprowadzonych testów, populacje oraz zakresy testów zostały przedstawione w załączniku 2 do niniejszego Sprawozdania.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 4 został oceniony w kategorii 1.

3.4.5 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 5:

Skuteczny system gwarantujący przechowywanie wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów w celu zapewnienia właściwej ścieżki audytu

Kryteria 20 (5.1) – 22 (5.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym kryteriów 20 (5.1) – 22 (5.3) na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tych kryteriach.

Podsumowanie testów dla KWK 5

Test w ramach kryterium nr 20 został przeprowadzony w dwóch Instytucjach Pośredniczących, na próbie 15 wniosków o płatność certyfikowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 2019/2020.

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w badanym zakresie nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli w odniesieniu do roku obrachunkowego 2018/2019.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 5 został oceniony w kategorii 1.

3.5 INSTYTUCJA CERTYFIKUJĄCA

3.5.1 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 9:

Odpowiednia rozdzielność funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania, w przypadkach, gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innej Instytucji

Kryterium 37 (9.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 37 (9.1)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 38 (9.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 38 (9.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 39 (9.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 39 (9.3)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 40 (9.4)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 40 (9.4)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 41 (9.5)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 41 (9.5)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 42 (9.6)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 42 (9.6)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Test nr 1 w kryterium 41 nie został przeprowadzony, gdyż Instytucja Certyfikująca nie delegowała zadań do Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 9 został oceniony w kategorii 1.

3.5.2 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 10:

Odpowiednie procedury sporządzania i składania wniosków o płatność

Kryterium 43 (10.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 43 (10.1)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Badanie w zakresie Kluczowych wymogów kontrolnych 9-12 polegało na sprawdzeniu, czy w Programie Operacyjnym Rybactwo i Morze wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli odnośnie funkcjonowania IC.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 12 został oceniony w kategorii 1.

4. Follow-up ustaleń z audytów systemu z lat poprzednich

Zestawienie stanu wdrożenia rekomendacji zostało zawarte w załączniku nr 3 niniejszego sprawozdania.

Instytucja Audytowa w sprawozdaniu z audytu systemu zarządzania i kontroli przekazanym do Komisji Europejskiej w grudniu 2019 roku wskazała termin wdrożenia zaleceń w odniesieniu do właściwych instytucji (rekomendacje powinny zostać wdrożone w terminie do końca I kwartału 2020 roku).

Kryterium 44 (10.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 44 (10.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Badanie w zakresie Kluczowych wymogów kontrolnych 9-12 polegało na sprawdzeniu, czy w Programie Operacyjnym Rybactwo i Morze wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli odnośnie funkcjonowania IC.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 10 został oceniony w kategorii 1.

3.5.3 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 11:

Prowadzenie odpowiednich elektronicznych zapisów księgowych zadeklarowanych wydatków oraz odpowiadającego im wkładu publicznego

Kryterium 45 (11.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 45 (11.1)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 46 (11.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 46 (11.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 47 (11.3)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 47 (11.3)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Badanie w zakresie Kluczowych wymogów kontrolnych 9-12 polegało na sprawdzeniu, czy w Programie Operacyjnym Rybactwo i Morze wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania i kontroli odnośnie funkcjonowania IC.

Kluczowy Wymóg Kontrolny nr 11 został oceniony w kategorii 1

3.5.4 KLUCZOWY WYMÓG KONTROLNY NR 12:

Odpowiednia i kompletna ewidencja kwot podlegających odzyskaniu, kwot odzyskanych i kwot wycofanych

Kryterium 48 (12.1)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 48 (12.1)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

Kryterium 49 (12.2)

W zakresie objętym audytem dotyczącym *Kryterium 49 (12.2)* - na podstawie przeprowadzonego badania potwierdzono spełnienie wymogów, o których mowa w tym kryterium.

5. WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
DAS	Departament Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów
IA	Instytucja Audytowa
IC	Instytucja Zarządzająca pełniąca jednocześnie funkcję Instytucji Certyfikującej
ICE	Komórka organizacyjna właściwa do audytu środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA w Izbie Administracji Skarbowej
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ	Instytucja Zarządzająca
KE	Komisja Europejska
KWK	Kluczowy Wymóg Kontrolny
LGD	Lokalna Grupa Działania
OFiP	Opis Funkcji i Procedur
PO RiM 2014-2020	Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020
UE	Unia Europejska
OLAF	Europejski Urząd do Spraw Zwalczenia Nadużyć Finansowych
PACA	Pierwsze ustalenie administracyjne lub sądowe zdefiniowane w art. 2 litera b) rozporządzenia 2015/1970 ⁵
RION	Procedura pt. Realizacja obowiązku informowania KE o nieprawidłowościach stwierdzonych w ramach wykorzystania funduszy UE

Anna Chałupa

Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

⁵ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1970 z dnia 8 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 przepisami szczegółowymi dotyczącymi zgłaszania nieprawidłowości w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Załączniki:

Załącznik 1. Spis dokumentów poddanych badaniu

Załącznik 2. Populacja do wyboru próby, liczebność próby oraz zakres i podsumowanie wyników testów

Załącznik 3. Tabela wdrożenia rekomendacji